

Džonatan Svift

Guliverova putovanja

Biblioteka Grlica
knjiga šesta

Narodna biblioteka „Dositej Obradović“
Novi Pazar

Džonatan Swift
GULIVEROVA
PUTOVANJA

Naslov originala:
Guliver's Travels

Biblioteka Grlica
knjiga šesta

Izdavač:
Narodna biblioteka
„Dositej Obradović“
Novi Pazar

Za izdavača:
Elijas Rebronja

Prijevod:
Hasna Ziljkić

Lektura:
Hasna Ziljkić

Prijelom i dizajn:
Edin Nikšić

Štampa: „Ofset“, Kraljevo
Tiraž: 200

CIP - Каталогизacija y publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111-93-31

SWIFT, Jonathan, 1667-1745

Guliverova putovanja / Džonatan Swift; [prijevod Hasna Ziljkić]. -
Novi Pazar : Narodna biblioteka "Dositej Obradović", 2017 (Kraljevo
: Ofset). - 124 str. ; 20 cm. - (Biblioteka Grlica / [Narodna biblioteka
"Dositej Obradović", Novi Pazar] ; knj. 6)

Prevod dela: Guliver's Travels. - Tiraž 200.

ISBN 978-86-83251-50-6

COBISS.SR-ID 243376140

Džonatan Svift

Guliverova
putovanja

Novi Pazar, 2017.

1. POGLAVLJE

Još kad sam bio mali privlačilo me je more i putovanje u daleke zemlje. Kad sam odrastao, morao sam studirati medicinu, jer je moj otac želio da budem liječnik, ali sam pored toga proučavao i brodarstvo, matematiku i druge nauke potrebne onima koji žele putovati. Učio sam, uostalom, vrlo marljivo i medicinu, jer sam znao da će mi i to znanje biti korisno na dalekim putovanjima o kojima sam sanjao.

Prvi put mi je želja da se otisnem na more bila ispunjena kad mi je bilo dvadeset pet godina. Stupio sam tada kao liječnik na brod „Lastavica“, koji je putovao u Indiju.

Otada sam stalno putovao. Šest godina, kao liječnik na raznim brodovima, posjećivao sam najudaljenije zemlje. Prevalio sam u nekoliko mahova put morem od svoje domovine Engleske do zapadne i istočne Indije i natrag, upoznao mnoge zemlje i mnoge narode i naučio mnogo jezika. A nijednom mi se na moru ni u tim dalekim zemljama nije dogodila nikakva nezgoda.

Tek šeste godine putovanja doživio sam svoj prvi brodolom. To je ono o čemu ću vam pričati.

Brod na kome sam tada putovao zvao se „Antilopa“. Kapetan tog broda, koji se zvao Vilijam Pričard, ponudio mi je da putujem s njim kao brodski liječnik. Ja sam ponudu prihvatio i 4. maja 1699. godine ukrcao sam se u Bristolu na „Antilopu“, koja je istog dana napustila pristanište i ponijela nas na daleko putovanje.

Cilj putovanje nam je bio Južno more. Putovali smo isprva sretno, ali, kad smo bili u Indijskom okeanu, zahvatila nas je strahovita bura, koja je ponijela brod ka Tasmaciji.

Danima smo se borili s burom. Dvanaest naših mornara podleglo je naporima, a i oni koji su ostali u životu bili su potpuno savladani umorom. Najzad, 5. novembra uveče, ugledali smo u daljini nekakav otok.

Pošli smo k njemu, ali nismo bili u stanju vladati brodom. Bura nas je natjerala pravo na jednu stijenu, o koju se brod odmah razbio.

Šestorica mornara i ja uskočili smo tada u jedan čamac i zaveslali. Ali, kako smo bili izmoreni, ubrzo nas je izdala snaga i mi smo se predali na milost i nemilost talasima.

Polu sata bura se igrala našim čamcem, a zatim ga prevrnula. Šta se zbilo s mojim drugovima iz čamca i onima na brodu, ne znam, ali mislim da su se svi podavili. Što se mene tiče, ja sam zaplivaio nasumice, u nadi da ću se, možda, dočepati kopna.

Dugo sam tako plivao ili, bolje reći, nastojao se održati na površini vode, puštajući da me vjetar i morska struja nose kuda hoće. S vremena na vrijeme ispravljao sam se u vodi, pružajući noge nadolje, ne bih li napipao dno, ali bez uspjeha. Najzad, kad sam bio već sasvim iznemogao i osjetio da neću više imati snage boriti se, dodirnuo sam stopalima zemlju.

Bio sam spašen! Kako je, na moju sreću, u isto vrijeme i bura prestala, uputio sam se polako ka obali.

Nagib morskog dna bio je na tom mjestu tako slab da sam morao ići više od jednog kilometra kroz vodu dok sam došao do obale.

Bio je mrak. Pogledao sam na sve strane, ne bih li opazio kakvu svjetlost, ali kao da nije bilo kuće u blizini. Pošao sam kroz noć, u nadi da ću naići na kakvu kuću ili čovjeka, ali sam uzalud koračao više od pola sata. Najzad sam odustao od daljeg traženja.

Bio sam potpuno skrhan od umora. Sagnuo sam se ka zemlji i napipao vrlo sitnu i meku travu. Legao sam na nju i odmah zaspao dubokim snom.

2. POGLAVLJE

Kad sam se probudio, sunce je već bilo visoko odskočilo. Njegovi zraci udarali su mi pravo u lice i pekli mi oči.

Čim sam podigao očne kapke, morao sam ih opet, zbog sunca, odmah spustiti. Htio sam podići ruku da bih njome zaklonio oči, ali je ona ostala kao prikovana za zemlju. Nisam mogao ni dignuti je, ni pomjeriti je s mjesta.

Uplašio sam se. Pokušao sam dići drugu ruku, ali je i ona ostala nepomična. Htio sam okrenuti glavu da bih vidio šta se to dogodilo s mojim rukama, ali sam osjetio jak bol, kao da me neko čupa za kosu. U isto vrijeme čuo sam oko sebe neki čudan žagor, koji je ličio na viku mnogobrojnih tankih, piskavih ljudskih glasova.

Vidio sam da se sa mnom nešto čudno događa. Cijelo moje tijelo bilo je kao prikovano za zemlju, a blizu mene je neko nešto vikao, mada iznad sebe nisam mogao vidjeti nikakvu čovječiju priliku.

Dok sam razmišljao što sve to može značiti, osjetio sam kako se neki živ stvor penje na moju lijevu nogu, zatim kako ide po njoj. Izgledalo mi je kao da ide na dvije noge, polako i oprezno. Ta dvonožna životinja kretala se ka mojoj glavi. Prešla mi je preko trbuha, zatim preko grudi i zaustavila se kad je došla ispod moje brade.

Iako nisam bio u stanju pomjeriti glavu, pogledao sam, koliko sam mogao, u tom pravcu i prenerazio se. Na svojim grudima razaznao sam jedno majušno biće ljudskog obli-

ka, ne veće od kažiprsta, u šarenoj vojničkoj uniformi i s lukom i strijelom u rukama. Strijela je bila uperena u moje lice, spremna poletjeti.

Bio sam zbunjen, ne znajući što misliti. Ali kad sam osjetio da se još tridesetak istih takvih stvorenja penje na moje noge i počinje ići po njima, strah je u meni nadjačao čuđenje i ja sam dreknuo koliko me grlo nosilo. Kad su čuli moj glas, koji mora da im je izgledao kao grmljavina, ovi mali ljudi su se toliko uplašili da su se razbježali kud koji i poskakali s mog tijela. Kasnije sam doznao da se tom prilikom njih nekoliko tako ugruhalo da su ih morali odnijeti na nosilima.

Sad sam razumio što se sa mnom dogodilo. Ovi mali ljudi zatekli su me na spavanju i na neki način pričvrstili moje udove za zemlju. Pokušao sam se pomjeriti, ali bez uspjeha. Po vrsti bola koju sam osjetio, zaključio sam da sam privezan tankim, ali čvrstim, uzicama za tlo. Takve uzice mora da su zarobile cijelo moje tijelo, jer nisam mogao učiniti ni najmanji pokret.

Kako sam ležao vrlo neugodno, a sunce je bivalo sve jače i sve više vrijeđalo moje oči, riješio sam se osloboditi tog nesnošljivog položaja, pa bilo šta bilo. Napregnuo sam svu snagu i trgnuo desnu ruku. Uze su popucale i ruka mi je postala slobodna.

Ali, u trenutku kad sam učinio ovaj pokret, jedan pi-skav glasić viknu:

– Tolgo fonak!

To kao da je bila neka komanda (kasnije sam saznao da su te riječi zaista značile: „Odapinjite strijele“), jer su se od-

mah poslije toga stotine tankih iglica zaboje u moju ruku i natjerale me jauknuti od bola. Odmah sam se dosjetio da su te iglice ustvari strijele, slične onoj koju sam vidio u rukama malog čovjeka koji se popeo do moje brade. Neke od tih strijela zaboje su se u moje lice i prčinile mi nesnosan bol.

Vidio sam da se s mojim protivnicima nije šaliti. Ma koliko da su sićušni, mnogo ih je i imaju oružje. Ako bi bacali veliki broj svojih strijela u moje lice, mogli bi me i oslijepiti, a možda su im strijele i otrovne. Zaključio sam stoga da je najbolje ostati miran i čekati zgodniju priliku da se oslobodim.

Kad su vidjeli da se više ne mičem, mali ljudi su se smirili i nijedna strijela nije više pala na mene. Po njihovoj graji, koja je postajala sve veća, zaključio sam da se okupljaju oko mene u sve većem broju. Najzad su mi neki od njih prišli sasvim blizu i kraj svog desnog uha začuo sam kao neku lupu malih čekića, piljenje i namještanje dasaka. Trgnuo sam malo jače glavu i neke od uzica koje su vezivale moju kosu za zemlju popucaše. Uspio sam okrenuti glavu malo udesno, vidio sam kraj sebe na zemlji nekakvu tribinu, koju je gomila ovih malih ljudi žurno gradila.

Ubrzo je tribina bila dovršena i na nju se, uz male stepenice, popeo jedan čovjek u raskošnom odijelu i dostojanstvenog držanja, po čemu sam vidio da nije običan vojnik, nego neko lice višeg položaja. On mora da je primijetio koliki napor činim da bih držao glavu okrenutu k njemu, jer su mu prve riječi bile:

– Langro dehul san!

Na te riječi (za koje mi je kasnije objašnjeno da znače: „Oslobodite njegovu glavu“) pedesetak vojnika je pritrčalo mojoj glavi i uzice, kojima mi je bila vezana kosa, začas su posječene. Sad sam mogao potpuno okrenuti glavu ka tribini i bolje vidjeti čovjeka na njoj.

To je bio čovjek srednjih godina, ozbiljnog i pametnog izgleda. Bio je nešto viši rastom od trojice ljudi koji su ga pratili. Jedan od ovih je stajao iza njega i pridržavao kraj njegove dugačke odore, a druga dvojica su stajali mirno s njegove lijeve i desne strane, kao stražari. I po ovome sam vidio da je taj čovjek neka važna ličnost među kepecima. Docije sam saznao da je on zaista plemić, što se na jeziku ovih malih ljudi kaže „hurgo“.

Ovaj hurgo (da ga tako i ja nazovem) održao mi je dugačak govor, od koga nisam ni riječi razumio. Samo sam po zvuku njegovog glasa poznao da mi je upućivao čas prijete, a čas mi se obraćao prijateljskim riječima.

Kad je završio govor, ostao je na tribini, kao da čeka moj odgovor.

Odgovorio sam mu samo s nekoliko riječi, jer sam znao da ni on mene neće razumjeti, ma koliko mu govorio, ali sam se trudio da mi glas bude što mekši i što pokorniji. Po završetku govora podigao sam onu slobodnu ruku i oči k nebu, kao znak da molim da se vjeruje u moje miroljubive namjere. Po izrazu hurgovog lica vidio sam da je zadovoljan mojim odgovorom.

Kako sam bio veoma gladan, jer već skoro čitav dan nisam ništa jeo, učinilo mi se da je sad zgodna prilika da

zatražim malo hrane. Podigao sam ruku, prinio je ustima i nekoliko puta gurnuo kažiprst u otvorena usta. Hurgo me je odlično razumio. Sišao je s tribine i izdao neka naređenja. Mali ljudi su prislonili uz moje tijelo nekoliko ljestvica i oko stotinu njih uskoro su bili na meni, s korpama punim jestiva u rukama. Docnije sam saznao da je sam car ovom malog naroda, čim je čuo da je nekakav džin nađen kako leži kraj morske obale, naredio da se za mene spremi to jelo.

Počeo sam halapljivo jesti. Poznao sam da je to što jedem meso raznih životinja, ali po ukusu nisam mogao razaznati koje su to životinje. Korpe su bile pune butova, plećaka i drugih komada mesa vrlo ukusno spravljenog, ali parčad su bila manja od naprska. Po tri takva komada mesa gutao sam kao jedan zalogaj, a uz svaki zalogaj uzimao sam po tri cijela hljeba, velika kao puščani meci. Mali ljudi, zbijeni u gustu gomilu oko mene, posmatrali su s divljenjem kolike količine jela gutam i kako se korpe, jedna za drugom, brzo prazne.

Kad sam se dovoljno zasitio, dao sam znak da želim piti. Mali ljudi otrčase donijeti mi piće. Kao dovitljiva mala stvorenja, oni su izmislili najbolji način da me napoje a da se ne zamore donoseći mi piće uz ljestvice i sipajući mi ga u usta. Dokotrljali bi svoje bačve, jednu po jednu, do mojih prstiju, a zatim su im odbijali dno. Ja sam tada uzimao bačvu, priniosio je ustima i ispijao njenu sadržinu na dušak. Piće koje je bilo u bačvama veoma mi je prijalo, jer je imalo ukus burgundskog vina, samo je bilo još malo slađe. Kad sam ispio nekoliko bačvi, dali su mi na znanje da nemaju više pića.

Moj ručak je bio gotov. Mali ljudi su bili toliko zadovoljni onim što su vidjeli da su od radosti počeli skakati i igrati na mojim grudima. Čuo sam ih kako uzvikuju: „Hekinah degul“, što na njihovom jeziku, kako sam docnije doznao, znači: „Pravo čudo“.

Jedan od ovih ljudi približio se mojoj glavi i nešto zapitao. Nisam razumio njegove riječi, ali sam po njegovim pokretima shvatio da želi da bacim u zrak bačve koje su mi stajale na grudima. Dao sam mu znak da hoću. Mali ljudi na mojim grudima strčali su tada s mene i počeli vikati na sav glas:

– Borač mevolah! Borač mevolah! (Odmaknite se! Odmaknite se!)

Kad se gomila oko mene dovoljno udaljila da nije postojala opasnost da će bačve, kad padnu na zemlju, nekoga povrijediti, ja sam uzeo jednu po jednu bačvu i pobacao ih visoko u zrak. To mora da se mnogo dopalo kepecima, jer se svuda oko mene razlijegao zadivljen krik:

– Hekinah degul!

Priznajem da sam za ovo vrijeme nekoliko puta osjetio želju dograbiti rukom dvadeset do trideset ovih kepeca, koji su se vrzmali po mome tijelu, i tresnuti ih o zemlju. Ali svaki put me je zadržala pomisao da sam im obećao da ću biti miran. Osim toga, smatrao sam da bih se pokazao nezahvalnim kada bih im se tako odužio za njihovo gostoprinstvo, koje su dokazali počastivši me zaista raskošnim ručkom. A, priznajem, osjećao sam i izvjesno divljenje prema tim ljudima, koji su bili tako mali a tako neustrašivi.

Nisam se mogao načuditi hrabrosti koju su pokazivali time što su šetali po meni, iako su znali da mi je jedna ruka slobodna i da ih njome mogu smožđiti. Zato sam ih ostavio na miru, zaključivši da je bolje da ostanemo prijatelji.

Kad su poslije mog objeda sklonili bačve i korpe, kepeci su mi opet prišli i počeli mi nekom mirisnom mašću mazati rane od strijela. Bol i svrab od uboda odmah su prestali. Osjetio sam se poslije toga mnogo lakše, a u isto vrijeme počeo je da me obuzima i prijatan drijemež. Sklopio sam oči i gotovo odmah zaspao.

3. POGLAVLJE

Spavao sam punih osam sati. To su kasnije pričali sami kepeci; objasnili su mi da je s vinom koje mi je dato bio pomiješan neki uspavljujući napitak, kako bih što duže ostao bez svijesti. Ovo im je bilo potrebno da bi me, za vrijeme moga sna, mogli natovariti na jedna kola, koja su sagradili naročito za to da bi mene prevezli u svoju prijestonicu.

Ova kola gradilo je pet stotina inženjera i majstora raznih zanata, a počeli su ih graditi onog trenutka kada je u prijestonicu stigla vijest da sam nađen kako spavam nedaleko od morske obale. Vladar ovog kepečkog naroda odmah je smislio cio plan kako da me zarobe i prenesu u prijestonicu. Dok sam ja, poslije svog obilnog ručka, spavao, dovezli su kola do mene i natovarili me na njih.

To nije lako išlo. Ta kola, postavljena na dvadeset dva točka, bila su pola stope visoka. Trebalo me je popeti na njih. To su kepeci učinili pomoću nekoliko stotina kočeva, poluga i točkića, koje je pokretalo devet stotina najjačih ljudi. Pomoću ovih točkića vukli su užad (debela kao naš malo jači kanap), kojima je bilo obmotano moje tijelo. Poslije tri puna sata napornog rada, moje tijelo je bilo prebačeno sa zemlje na kola.

Kad sam se probudio, primijetio sam da ležim na kolima koja su se polako kretala naprijed. U kola je bilo upregnuto hiljadu pet stotina malih konja, a s jedne i s druge strane kola išlo je po nekoliko redova naoružanih vojnika.

Iako je to već bio osmi sat kako spavam a četvrti sat kako se vozim, možda se još ne bih probudio da neki oficiri, iz radoznalosti, nisu htjeli vidjeti kako izgledam kada spavam. Oni su se bili popeli na kola i počeli petljati po mome tijelu. Najviše ih je zanimala moja glava, a iznad svega moj nos, koji im je ličio na dvije velike pećine, iz kojih izbija topao vjetar. Jedan od njih, mlad gardijski poručnik, čak mi je zabo vrh svoje sablje u lijevu nozdrvu. To me je zagolicalo i ja sam kihnuo tako snažno da je radoznali poručnik odletio nekoliko koraka unazad i tresnuo koliko je dug na moje grudi. Nije se mnogo ugruhao, jer je pao na moje meko odijelo a ne na tvrdu zemlju, ali se prepaao kao nikad u životu. I on i njegovi drugovi pobjegli su navrat-nanos i nisu me više dirali, ali ja poslije toga golicanja u nozdrvi nisam mogao više zaspati.

Cijelog tog dana smo putovali, a uveče smo zastali da bi se konji odmorili i vojnici spavali. Cijejele noći čuvalo me je po pet stotina stražara sa svake strane kola. Polovina je imala u rukama zapaljene buktinje, a polovina lukove i strijele. Bilo im je naređeno da ospu na mene kišu strijela ako se pokušam osloboditi i pobjeći. Ali ja na to nisam ni pomišljao.

Sutradan, rano u zoru, nastavili smo putovanje i oko podne bili smo oko stotinu metara ispred gradskih kapija.

Car i sav njegov dvor izišli su izvan grada da nas dočekaju. Prošli smo kraj njih i došli do zidina koje su opkoljavale grad. Car me je gledao sa velikom radoznalošću, ali mu njegovi doglavnici nisu dopustili da se popne na mene,

čak ni da mi se suviše približi, jer su smatrali da bi to bilo suviše opasno.

Tu gdje smo se zaustavili nalazio se jedan stari, napušteni hram. Bio je to najveći hram u cijeloj državi, ali prije nekoliko godina u njemu se dogodilo jedno ubistvo i narod je smatrao da je hram time oskrnavljen. Sve svete stvari prenesene su iz njega u druge hramove i zgrada je ostala pusta. Car i njegovi doglavnici su odlučili da mi ta zgrada bude stan.

U svom novom stanu mogao sam, doduše, samo ležati, a ne i sjediti i stajati. Ali, smatrali su da je to dovoljno, jer ću u njemu samo spavati.

Glavna vrata hrama, okrenuta prema sjeveru, bila su četiri stope visoka i dvije stope široka, tako da su me lako, zajedno sa kolima, progurali kroz njih. Kad sam već bio unutra, počeli su me okivati. Oko članaka moje lijeve noge obavili su dvadeset jedan lanac, pritegli su sve te lance i učvrstili ih s trideset šest katanaca, a zatim njihove krajeve zavezali za željeznu rešetku na jednom prozoru hrama. Kad su taj posao svršili, bio sam potpuno zarobljen.

Sad, kada su me lancima pričvrstili za hram, posjekli su sve konopce kojima sam bio vezan i pokazali mi znacima da mogu ići iz hrama. Izišao sam vrlo rado, jer mi je dugo ležanje bilo dosadilo. Ali je moja radost bila pomućena time što sam znao da sam potpuno u vlasti ovih malih ljudi, da sam rob koji nema mnogo izgleda da će se skoro osloboditi.

Kada je narod vidio kako ustajem i pokrećem se, njegovo uzbuđenje bilo je toliko da se ne može opisati. A kad

sam koraknuo (što mi je dopuštala dužina lanaca u koje sam bio okovan), digla se oko mene urnebesna graja, u kojoj sam razaznao samo hiljadu puta ponovljene riječi:

– Hekinah degul!

Sad sam mogao mirno razgledati oko sebe. Prizor koji sam vidio bio je za mene nešto tako novo i neobično da nisam mogao odvojiti oči od njega. Predio oko mene učinio mi se kao divan vrt, podijeljen na male lijehe pune cvijeća. To su, ustvari, bile njive i šume, u kojima je žito izgledalo kao sitna trava, a najviše drveće nije bilo više od jednog metra. Lijevo je bio grad, koji mi se činio kao malo veća igračka ili kao da je naslikan na kulisama malog dječijeg pozorišta.

Bilo mi je prijatno gledati sve ovo, ali mi je počela smetati radoznalost gomile. Već sam se sagnuo sa namjerom da se uvučem u svoj stan, kad sam opazio da se car uputio k meni, jašući na konju, u pratnji cijele svoje svite. Opet sam se ispravio, da bih ga dočekaao.

Taj naš prvi susret se zamalo okončao nesretno po cara. Njegov konj je, doduše bio dobro dresiran, ali kad je vidio mene, pravu planinu koja se kreće, on se toliko uplašio da se propeo na stražnje noge i gotovo se sasvim ispravio. Car je teškom mukom uspio ne sletjeti s njegove grbače. Odmah su priskočili njegovi pratioci i ščepali konja za uzdu, te tako spasli vladara bruke da pred cijelim svojim dvorom i narodom tresne s konja o ledinu.

Kad je sišao s konja, car me je počeo razgledati sa svih strana, obilazeći oko mene. Pri tome je dobro pazio da

uvijek ostane toliko daleko da se ja ne mogu sagnuti i dohvatiti ga.

On je mene mogao dobro razgledati, jer sam prema njemu bio džin. Ali za moje oči on je bio suviše daleko. Izgledalo mi je tako sitan da nisam mogao razaznati pojedinosti na njegovom licu i njegovom odijelu. Zato sam se oprezno sagnuo da ga ne bih uplašio, i opružio se po zemlji. On se još malo primakao mome licu, te smo se tako počeli izbliza posmatrati.

Car je bio krupan i snažan čovjek, za čitav moj nokat viši rastom od svih svojih podanika. Imao je oštre crte lica, debele usne i orlovski nos. Držanje mu je bilo dostojanstveno. Zaključio sam da mu je oko trideset godina. Docije sam doznao da je nešto mlađi i da je na prijestolu od prije sedam godina. Odijelo na njemu bilo je jednostavno i skladno, po kroju mješavina europske i azijske nošnje. Na glavi je nosio zlatan šljem ukrašen dragim kamenjem, s perjanicom na vrhu. U ruci je držao isukan mač, da bi se branio ako bih ga ja napao. Mač mu je bio dugačak gotovo kao moj mali prst, a njegova drška i korice bili su zlatni i ukrašeni dragim kamenjem.

Pošto je dugo ćutke razgledao moje lice, car mi se obratio vrlo tankim i slabim, mada sasvim razgovjetnim glasom. Ja sam mu počeo odgovarati, razumije se, što sam mogao tiše, da ga zvuk mog glasa ne bi uplašio, ali niti sam ja razumio ijednu njegovu riječ niti on ijednu moju.

Tada su caru pritekli u pomoć mudraci njegovog carstva, svećenici i alimi. Počeli su mi postavljati neka pitanja

i objašnjavati mi nešto. Ja sam im govorio na svim jezicima iz kojih sam barem po nekoliko riječi znao – na engleskom, njemačkom, holandskom, latinskom, francuskom, španjskom, italijanskom, ali oni nijedan od tih jezika nisu razumjeli. Da li su ipak nešto iz mojih riječi zaključili, ne znam. Ja sam iz njihovih razabrao toliko da im se zemlja naziva Liliput, a prijestonica Mildendo i da je pravo ime njihovog cara Golbasto. Druga njegova imena su tako teška i toliko ih ima da ih tada nisam uspio zapamtiti, nego sam ih tek docnije naučio.

Dok smo ovako car, njegovi mudraci i ja pokušavali sporazumjeti se, okupio se oko nas cijeli dvor. Kao što su oni s divljenjem promatrali moju veličinu, tako sam ja s divljenjem gledao sjajnu odjeću u koje su ti mali ljudi bili odjeveni. Sve je na njima bilo lijepo, skupocjeno i odlično skrojeno. Poslije puna dva sata razgovora, car i njegova pratnja su otišli, a meni je donesena večera. Ovog puta dobio sam mnogo više jela i pića nego onda kad sam ležao blizu morske obale. Pred mene je doveženo deset kola napunjenih mesom i deset kola s pićem. Sve sam to začas pojeo i popio, zatim sam sjeo pred svoju kuću da posmatram svjetinu, koja nikako nije htjela razići se, jer je bila znatiželjna gledati kako mi se priprema postelja.

Nije bilo ni lako ni jeftino da se za mene napravi dušek i pokrivač, ali kralj je naredio da budu gotovi još za to veče, i nekoliko stotina ljudi je u mojoj kući radilo taj posao. Oni su zašili četiri puta po šest stotina svojih dušeka jedan za drugi, zatim ta četiri široka i dugačka dušeka stavili jedan

na drugi i sa strane ih spojili koncem. Mada su za njega upotrijebili ravno dvije hiljade četiri stotine svojih dušeka, ovaj veliki dušek nije za mene bio dovoljno mek. Ali ja sam u svome životu, putujući na brodovima i boraveći u stranim zemljama, navikao i na gora ležišta. Kada sam ušao u svoju kuću, opružio sam se po ovome dušek, pokrio se dekom koju su Liliputanci, kao i dušek, spravili od 2400 svojih deka, i prijatno prespavao cijelu noć.

4. POGLAVLJE

Gomila Liliputanaca, koja se bila okupila oko hrama u kome sam stanovao, nije se razišla dok sam spavao. Naprotiv, postajala je sve veća, jer je narod iz udaljenih krajeva pristigao u toku noći i strpljivo čekao jutro, kad ću se ja pojaviti.

Kad sam ujutru izišao iz kuće, urnebesna graja dočekala je moju pojavu. Gomila je nagrнула k meni i vojnici su je jedva zadržali da mi ne pride suviše blizu. Ali vojska nije mogla spriječiti nekoliko ljudi iz gomile da odapnu strijele na mene.

Strijele su me pogodile u lice i jedna od njih umalo me nije ubola u desno oko. Jauknuo sam i naljutio se. Ali pukovnik koji je komandovao vojnicima dao mi je znak da se umirim. Odmah sam vidio da on želi očuvati pred narodom ugled vojske i zavesti red. Zato sam se umirio i čekao da vidim šta će on učiniti.

Moram priznati da me je način koji je on izabrao da mi se izvini za ovaj neprijatni događaj ispunio divljenjem. Kad su njegovi vojnici uhvatili šestoricu krivaca, pukovnik je naredio da im se zavežu ruke naopako i predao ih meni da im ja presudim.

Mene je već dotle prošla srdžba i palo mi je na pamet da se malo našalim s Liliputancima. Kad su vojnici svojim kočijama dovezli krivce, meni nadohvat, ja sam ih sve ujedanput zgrabio u šaku i strpao u džep. U gomili je zavlada-

lo prestravljeno ćutanje. Svi su se sa strahom pitali šta ću ja sada učiniti.

Ja sam prvo izvadio nož, zatim jednog od krivaca. Uzeo sam ga između dva prsta, presjekao konopce kojima je bio svezan, a zatim ga prinio ustima, kao da ću ga pojesti živog. On je vrisnuo od straha, a iz gomile se začuo uplašeni žagor. Ja sam onda nesretnika blago spustio na zemlju i on je pobjegao što je brže mogao. To isto sam učinio i sa ostalima, vadeći ih jednog po jednog iz džepa. Vojnici i narod sad se više nisu plašili za ove ostale i veoma su se zabavljali. Osim toga, vidio sam da im se ovo moje blago postupanje prema krivcima neobično dopalo.

Ova moja dobrota mi je poslije mnogo koristila, a možda mi je i život spasila. Kako sam docnije doznao, tih dana su vođena dugačka savjetovanja u dvoru što učiniti sa mnom. Carevi savjetnici su se podijelili u dva tabora. Jedni su bili za to da budem ubijen, drugi da mi se poštedi život. Sam car se, izgleda, kolebao. Ali kad mu je ispričano što sam učinio s onom šestoricom nesretnika, on je pristao uz one koji su mi bili naklonjeni i ja sam tako ostao u životu.

Moji neprijatelji su tada morali popustiti, ali su i dalje nastavili tvrditi kako moj boravak u Liliputu može biti štetan po narod i državu.

Istine radi, moram priznati da je moja pojava izazvala pometnju u cijeloj liliputanskoj zemlji. Čim se glas o mome dolasku raznio po carevini, cio Liliput je nagrnuo da me vidi, tako da su sva sela opustjela i nikog nije ostalo u njima da obrađuje zemlju. I možda bi nastali neredi, krađe i

zanemarivanje posla na njivama da car nije strogo naredio da se svaki njegov podanik koji me je već vidio mora smjestiti vratiti kući. Otada je danima kraj moje kuće prolazila povorka naroda, ali ko god je prošao u povorci nije se smio ponovo vratiti da me gleda.

Ipak, bojazan od nereda nije bila ništa prema bojazni da će narod osiromašiti hraneći me i da će zbog mene nastati glad u zemlji. Bojazan nije bila neopravdana, jer ja sam jeo valjda koliko čitava liliputanska vojska. Car je objavio da svako selo u državi mora svakog dana poslati u prijestonicu za mene po pet goveda, četrdeset ovaca, jedna kola druge hrane, stotinu hljebova i tri bačve vina. On je sve ove namirnice plaćao seljacima iz svoje riznice, ali je, ipak, postojala opasnost da u selima neće ostati dosta hrane za sam narod.

Ali careva briga nije bila jedino hraniti me. On je želio sporazumjeti se sa mnom, da bi od mene saznao kakvo sam ja to biće i da bi iskoristio na neki način moju snagu. Zato je naredio šestorici naučnika da svakog dana provedu sa mnom po nekoliko sati da bi me što brže naučili liliputanskom jeziku.

Te tri prve nedjelje mog boravka u Liliputu, dok sam učio jezik, proveo sam dosta mirno, po programu koji je car utvrdio. Glavna mi je dužnost bila da razgovaram s onim naučnicima i da po jedan sat stojim mirno pred svojom kućom dok oko mojih nogu vojska izvodi vojne vježbe, da bi se i pješaci i konjanici navikli na mene, jer je car htio da nauče da me se ne plaše. Inače sam živio kao

gospodin. Šest stotina slugu čekalo je u svojim šatorima, poređanim oko moje kuće, na svaki moj mig. Osim toga, još prvih dana, tri stotine krojača sašilo mi je odijelo po domaćoj modi, tako da sam sada mogao biti bogato odjeven. Ali ja sam tu odjeću ostavio za svečane prilike i dalje sam radije nosio svoje staro odijelo, jer sam se u njemu bolje osjećao.

Poslije tri nedjelje, kad sam već dosta savladao liliputanski jezik, počeo me je sam car redovito posjećivati da bi razgovarao sa mnom. Vidio sam da se želi sprijateljiti sa mnom i ohrabrio sam se jednog dana zamoliti ga za slobodu. Kleknuo sam pred njega i rekao:

– Moćni care, molim te za jednu milost: naredi da mi skinu lance i puste me na slobodu.

– Kvimbuse Flestrine – rekao mi je car – moraš se neko vrijeme strpjeti.

„Kvimbus Flestrin“ bilo je ime koje su mi dali Liliputanci, a te riječi značile su na njihovom jeziku „Čovjek Planina“.

Na moje dalje insistiranje da mi što prije da slobodu, car mi je rekao ono što mu je ležalo na srcu:

– Lomus kdlmin peso desmar do empozo! – što na liliputanskom znači: „Prvo moraš zaključiti mir s mojom državom“.

Iz ovih carevih riječi vidio sam da se on još uvijek boji da ću se ja, kad me bude pustio na slobodu, okrenuti protiv njega i njegovog naroda. Počeo sam ga uvjeravati u svoje prijateljstvo i u svoje miroljubive namjere i najzad sam ga uspio ubijediti.

– Dobro, Kvimbuse Flestrine – rekao je on – dat ću ti slobodu. Samo to neće ići tako brzo. Morat ću se prvo posavjetovati sa svojim državicima, jer neću bez njihovog pristanka rješavati tako važnu stvar. A dotle se ti trudi umiliti se mojim podanicima dobrim vladanjem. Kad i oni budu stekli povjerenje da im ne želiš zlo, valjda ću izdejsstvovati tvoje oslobođenje.

Ove careve riječi ispunile su me radošću. Poslušao sam njegov savjet i od tog dana bio sam još mirniji i još poslušniji nego dotle. Naoružao sam se strpljenjem, jer sam vjerovao da car neće zaboraviti svoje obećanje.

5. POGLAVLJE

Car me zaista nije zaboravio. Iako mi o tome idućih dana nije ništa govorio, on se savjetovao sa svojim državniciima i ubjeđivao ih. A pet dana poslije onog našeg razgovora došao je k meni sav radostan. Vidio sam da mi ima saopćiti prijatnu vijest.

– Kvimbuse Flestrine – rekao je on – riješili smo osloboditi te. Ali nemoj nam zamjeriti što ćemo te prvo morati pretresti i oduzeti oružje i sve predmete koji mogu biti opasni u tvojim rukama. Izvjesno je da su predmeti koji se nalaze u tvojim džepovima razmjerni tebi, a to znači da su ogromni. Moramo ti zato isprazniti džepove prije nego što te pustimo na slobodu. Pristaješ li?

– Razumije se, pristajem! – uzviknuo sam oduševljeno. – Ako želiš, odmah ću se sam svući i izvrnut ću pred tobom sve džepove.

– Ne – odgovorio je car. – Po zakonima moje zemlje, pretres moraju izvršiti dva moja činovnika. Ja vjerujem u tvoju poštenu riječ i predajem ta dva činovnika u tvoje ruke. Vjerujem da im nećeš učiniti nikakvo zlo. Kad dođu, ti ćeš ih uzeti u ruke i spuštati u jedan po jedan od svojih džepova. Izvadit ćeš iz džepova sve predmete koje ti oni kažu da izvadiš i dat ćeš im da ih razgledaju i unesu u spisak koji će imati meni da podnesu. Sve te predmete će ti sada oduzeti, ali će ti ih vratiti kad budeš odlazio iz ove zemlje.

Ja sam na sve ovo rado pristao i s nestrpljenjem sam očekivao da dođu carevi činovnici da me pretresu. Ipak, kako sam na sebi imao svoje staro odijelo, strpao sam u jedan unutarnji džep, za koji sam znao da ga oni sami neće naći, neke predmete koje bi oni mogli samo da mi pokvare, a meni su potrebni, između ostalih moje naočale i jedan mali durbin.

Carevi činovnici su došli još istoga dana. Bila su to dva ozbiljna starija čovjeka, važnog i zvaničnog ponašanja. Ja sam ih pozdravio učtivim riječima, a zatim ih, na njihov znak, dohvatio pažljivo prstima sa zemlje i spustio u desni džep kaputa. Kad su tamo završili svoj posao, prenio sam ih u lijevi džep, zatim u džepove od pantalona i od prsluka. U raznim mojim džepovima ostali su oni tako cijela dva sata.

Kad su završili pretres, činovnici su dali znak da ih vratim na zemlju. Još tu u mojoj sobi izvadili su mastilo, pero i hartiju i sastavili protokol o izvršenom pretresu. Taj protokol, preveden s liliputanskog jezika, glasi doslovce ovako:

„PROTOKOL O PRETRESU ODIJELA KVIM- BUSA FLESTRINA

Mi dolje potpisani činovnici države Liliput izvršili smo, po carevom naređenju, popis stvari u džepovima i na tijelu Kvimbusa Flestrina i našli u njima sljedeće predmete:

Prvo: u desnom džepu na kaputu Kvimbusa Flestrina našli smo jedan veliki komad prostog platna, toliko veliki da bi mogao poslužiti kao ćilim u najvećoj sobi u carevom dvoru.

Drugo: u lijevom džepu na kaputu našli smo veliki srebrn kovčeg s poklopcem od istog metala. Pošto nismo imali dovoljno snage ovaj poklopac odići, rekli smo Kvimbusu Flestrinu da to učini umjesto nas. Kad je on digao poklopac, pogledali smo u kutiju i našli smo u njoj neku sasušenu žutu travu jakog mirisa, za koju ne znamo čemu može služiti.

Treće: u istom džepu našli smo jednu drvenu cijev, veliku kao čovjek. Ona je na jednom kraju uža a na drugom šira. Onaj širi kraj još se proširuje u nekakav veliki drveni kotao, koji je iznutra crn i neugodnog mirisa.

Četvrto: u desnom džepu prsluka našli smo svežanj tankih bijelih listova hartije, obavijenih debelim gumenim kanapom. Cio svežanj je debeo kao tri čovjeka, a na listovima se nalaze crni znaci, veliki kao naš dlan. Mi mislimo da je to nekakav spis, a oni crni znaci da su slova.

Peto: u lijevom džepu prsluka našli smo nekakvu spravu sa dvadeset kopalja, dugačkih kao šipke na ogradi carskog dvorca u našoj prijestonici, a debljih od tih šipki. Kvimbus Flestrin objasnio nam je da mu ta sprava služi za sređivanje kose.

Šesto: u prostranom džepu na čakširama našli smo šupalj željezni stub, veći od čovjeka, pričvršćen jednim svojim krajem za veliki komad drveta, deblji od željeznog stuba. Iz željeznog stuba strče neki komadi željeza čudnog oblika. Ne možemo se dosjetiti šta bi ova sprava mogla biti, a Kvimbusa Flestrina nismo pitali, da mu ne bismo stalno dosađivali pitanjima.

Sedmo: u lijevom džepu na čakširama našli smo jednu spravu sličnu onoj koju smo maločas opisali.

Osmo: u manjem džepu na desnoj strani čakšira našli smo nekoliko okruglih, pljosnatih komada bijelog i žutog metala različite veličine. Komadi su tako teški da smo ih nas dvojica jedva mogli podići.

Deveto: u manjem lijevom džepu na čakširama našli smo jedan crn stub nepravilnog oblika, u čijoj je sredini bila nekakva čelična ploča. Kvimbus Flestrin je na naš zahtjev izvadio pločicu iz stuba i mi smo vidjeli da je čelična ploča jednim svojim krajem pričvršćena za crni stub i da joj je jedna strana tupa, a druga oštra. Kvimbus Flestrin nam je objasnio da mu ta sprava služi za otklanjanje dlaka s lica.

Deseto: u istom džepu našli smo još jednu sličnu spravu, za koju nam je Kvimbus Flestrin rekao da mu služi za sječenje mesa.

Jedanaesto: u dva najmanja džepa na čakširama nismo mogli ući. Ovi džepovi se nalaze naprijed na čakširama, pri njihovom vrhu, i prignječeni su pritiskom trbuha Kvimbusa Flestrina. Iz desnog ovakvog džepa visio je debeo srebrn lanac. Kad je Kvimbus Flestrin povukao za lanac i izvukao ga, vidjeli smo da na kraju lanca visi neki okrugao, pljosnati predmet, s jedne strane od srebra, a s druge od nekog prozirnog metala. Ispod ovog metala vidjeli smo neke čudne znake, poredane u krug, i dvije crne šipke. Htjeli smo ih dodirnuti, ali nam je prozirni metal zaustavio prste. Ova mašina ravnomjerno lupa, kao vodenica. Mi smo mislili

da je to neka nepoznata životinja, ali, prema objašnjenju Kvimbusa Flestrina, zaključili smo da je to božanstvo kojem se on klanja. On nam je rekao da rijetko što čini a da se s tim bićem ne posavjetuje. To biće mu kazuje kad što treba raditi u životu.

Dvanaesto: u drugom džepiću našli smo veliku kesu u kojoj je bilo još nekoliko istih onakvih komada žutog metala kakve smo našli u manjem džepu na desnoj strani čakšira. Ako je ovaj žuti metal zaista zlato, kao što tvrdi Kvimbus Flestrin, ovi komadi moraju imati neizmjernu vrijednost.

Trinaesto: pošto smo završili pretres džepova, opazili smo oko struka Kvimbusa Flestrina pojas načinjen od kože nepoznate životinje, a s lijeve strane tog pojasa mač, dugačak otprilike kao šest ljudi.

Četrnaesto: s desne strane ovog pojasa visi kesa podijeljena u dvije pregrade, toliko velike da u svaku mogu stati po tri čovjeka. U jednoj od tih pregrada našli smo nekoliko metalnih kugli, velikih kao čovječija glava, a u drugoj neko crno zrnavlje, koje nije ni mnogo krupno ni mnogo teško, pošto smo po pedeset takvih zrna mogli podići na dlanu jedne ruke.

Ovo je tačan popis onoga što smo našli u džepovima i na tijelu Kvimbusa Flestrina, koji se za vrijeme pretresa ponašao vrlo pristojno.

Potpisano i zapečaćeno četvrtog dana osamdeset devetog mjeseca sretne vladavine Njegovog Veličanstva.

*Flesen Frelok
Marsi Frelok“*

Ovaj spisak, u kome su opisani ovi predmeti nađeni kod mene: 1. džepna maramica, 2. kutija za duhan, 3. lula, 4. bilježnica, 5. česalj, 6. i 7. pištolji, 8. novac, 9. brijač, 10. džepni nož, 11. sat i lanac, 12. kesa sa novcem, 13. mač i 14. kuršumi i barut, odnijela su ova dva činovnika odmah caru, a ja sam ostao čekati saopćenje da sam sad slobodan.

Nije prošlo ni pola sata a car se pojavio na vratima moje kuće. Zamolio me je da iziđem iz kuće i svečano mu predam sve stvari po spisku, koji je držao u ruci.

Pred kućom je bila postrojena sva liliputanska vojska, a iza nje se nalazila gomila naroda.

Najprije me je car pozvao da mu predam mač. Kad sam ga skinuo, cijela vojska je uperila na mene strijele, spremna da ih odapne čim dobije znak. Tada me je car pozvao da mač isučem. Ja sam ga isukao. Mada je bio nešto zahrđao od morske vode, ipak bješe toliko sjajan da su svima prisutnima zabljesnule oči kad je zasjao na suncu. Poslije sam na carev zahtjev vratio mač u korice i spustio ga na zemlju, da bi ga vojnici odvukli.

Kad sam izvadio pištolje, morao sam dugo objašnjavati čemu oni služe. Kako mi sva objašnjenja nisu uspjela, zamolio sam cara da se ne plaši, a ja ću mu pokazati šta se čini ovim spravama. Pronašao sam malo baruta koji je ostao suh, mada sam s njim plivao kroz more, napunio sam pištolj i ispalio u vazduh.

Djejestvo je bilo strašno. Mada nikog nisam povrijedio, svi su se toliko uplašili da su popadali po zemlji i ostali ležati, kao da su mrtvi. Jedva su se povratili i stali opet na noge.

Moram pomenuti da jedino car, iako je stajao najbliže meni, nije pao. Njegova hrabrost me je zadivila, mada je i on neko vrijeme poslije pucnja bio blijed kao krpa i nije bio u stanju ni riječ progovoriti.

Kada je došao red na časovnik, dva gardista natakla su ga na motiku i s motikom na ramenima odnijeli ga do cara, oko koga su se odmah okupili svi njegovi mudraci. Ovi su dugo raspravljali o tome što to može biti i nikako se nisu mogli složiti. Najzad su riješili da tu čudnu stvar – ili životinju, što li je – odnesu u jedan naučni zavod i tamo je ispituju.

Predao sam i sve ostale predmete koje sam imao pri sebi, tačno po spisku. Car je naredio da mi se oduzmu samo mač, pištolj i kesa za barut, a svi ostali predmeti da mi se vrate. Ja sam mu skrenuo pažnju na to da barut treba držati dalje od vatre, jer inače cio njegov dvor može začas odletjeti u zrak. Stvari koje su mi vraćene potrpio sam natrag u svoje džepove.

Uskoro sam, uostalom, dobio natrag i časovnik. Naučnici su mi sa žalošću saopćili da moja jadna životinja mora da je umrla, jer više niti pokreće ruke, niti pušta kakav glas. Ja sam tužna lica uzeo časovnik natrag, pretvarajući se da je zaista tako kao što oni misle, jer nisam htio da mi ga ponovo oduzmu radi proučavanja. Tek kad su otišli, navio sam ga i on je nastavio pokretati kazaljke i kucati.

6. POGLAVLJE

Iako su me razoružali, Liliputanci mi nisu odmah dali slobodu. Znali su da i bez oružja mogu biti vrlo opasan i odgodili su moje puštanje na slobodu za docnije. Morao sam se pokoriti njihovoj odluci i nastaviti se truditi da svoje male gospodare na neki način odobrovoljim.

Moja dobra narav i lijepo ponašanje ubrzo su, zaista, uspjeli osvojiti i cara, i njegov dvor i sav narod. Liliputanci su me se sve manje bojali. S mnogima sam se i sprijateljio. Dizao sam ih uvis i dopuštao im da šetaju po mojim džepovima, uzimao sam po petoricu-šesticu i dao da mi igraju po dlanu, čak sam dopuštao djeci da u mojoj kosi igraju žmurke.

Liliputanski jezik sam gotovo potpuno savladao. Mogao sam se sporazumijevati s običnim ljudima, a i s državicima i naučnicima. Sa carem sam imao često razgovore i on me je tako zavolio da se trudio na sve moguće načine razonoditi me.

Jednog dana, tako, priredio je car kraj moje kuće, pod vedrim nebom, jednu zabavu, koju inače priređuje u svom dvoru. Ta zabava je igranje na koncu. Izvode ga oni koji žele dobiti neko dobro mjesto na dvoru ili u državnoj službi.

Kad god neki visoki činovnik u državi Liliput umre ili ga car izbací iz službe, svi koji žele dobiti njegovo mjesto dolaze pred cara, ispred koga se zategne jedan konopac – a liliputanski konopci su debeli otprilike kao naš najtanji končić. Oni prelaze preko konopca, skaču i igraju po njemu

i ne smiju se nijednom okliznuti, ni padnuti. Ko najduže uspije održati ravnotežu na konopcu, dobija službu.

Pored ovih ljudi koji traže službu, s vremena na vrijeme moraju izvoditi pred carem svoje vještine na konopcu i njegovi ministri i činovnici, da bi dokazali da nisu izgubili svoje pelivanske sposobnosti. Ja sam ih nekoliko puta gledao kako ovo čine i primijetio sam da najbolje održava ravnotežu carev rizničar Flimnap, a da odmah za njim, kao drugi u toj vještini, dolazi carev prvi sekretar Redresal. Ovo me je doista obespekijilo, jer sam znao da car cijeni ljude po vještini koju oni pokazuju na konopcu i da stoga više voli Flimnapa. A Flimnap je, ne znam zašto, bio jedan od mojih glavnih neprijatelja na dvoru, dok mi je Redresal bio veoma naklonjen.

Liliputanski car uživa u još jednoj sličnoj zabavi. On uzme u ruke jedan štap i drži ga pruženog ispred sebe, čas bliže zemlji čas dalje od nje. Njegovi državnici, dvorjani i oficiri preskaču ovaj štap i podvlače se ispod njega, puzeći po zemlji. Prema tome koliko se koji od ovih ljudi pokaže vješt u ovom preskakanju i podvlačenju, car ga odlikuje crvenom, plavom ili zelenom trakom. Te trake ovi ljudi poslije nose obavijene oko pojasa i vrlo su gordi na njih.

Ali sve te igre nisu bile ništa prema onima koje sam ja počeo priređivati caru i njegovim podanicima.

Kako su vojnički konji iz carevih štala svakoga dana jahani i vođeni kraj mojih nogu, oni su toliko navikli na mene da me se više nisu ni najmanje bojali. Ja sam to iskoristio da bih cara zabavljao na najzanimljiviji način. Položio sam

svoju šaku na zemlju kao preponu, ispružio prste da ih konji preskaču, s dva palca i dva kažiprsta pravio obruč kroz koji su preskakali naročito vješti jahači na svojim konjima, legao na zemlju i puštao da konji trče po meni. Car je neobično uživao u ovim prizorima.

Jednoga dana dosjetio sam se nečeg sasvim novog. Pobo sam u zemlju nekoliko štapova, razapeo odozgo svoju džepnu maramicu i tako načinio neku vrstu podijuma. Onda sam zamolio cara da mi dopusti da podignem dvadeset četiri konjanika da na toj poljani vježbaju. Car mi je to sa zadovoljstvom dozvolio i skupio je svu svoju rodbinu i cio dvor da gledaju to čudo.

Prizor je bio zaista lijep. Mali konjanici podijelili su se u dva tabora i priredili bitku između sebe – razumije se ne istinitu, nego samo od šale. Vadili su mačeve, pravili pokrete kao da odapinju strijele, napadali jedni druge, padali s konja i ostajali ležati kao mrtvi – ukratko, u svemu podržavali pravi okršaj između dvije neprijateljske vojske.

Svi gledaoci su bili oduševljeni. Vikali su, bodrili borce, tapšali rukama i vidno bivali uzbuđeni, kao da gledaju pravu borbu. Carica je bila naročito zadovoljna. Nju sam ja, da bi bolje vidjela, zajedno s prijestolom, podigao uvis u svojoj ruci i držao je tako da je gledala borbu odozgo.

Ali za vrijeme ove predstave zamalo se nije dogodila nesreća. Konj jednog kapetana probio je kopitom maramicu i napravio rupu u njoj. I konj i jahači su pali, ali sam ih brzo podigao, a poslije toga sam pažljivo skinuo cijelu četuru sa svoje maramice i spustio je na čvrstu zemlju.

Otada nisam više smio praviti podijum od svoje džepne maramice. Ali uskoro sam pronašao jedno čvršće postolje za vježbu malih vojnika.

Otrprilike dva dana poslije ovog događaja došao je u dvor jedan glasnik i javio caru da je blizu onoga mjesta gdje sam ja uhvaćen nađen nekakav neobičan predmet. Prostran je kao spavaća soba u carevom dvorcu, visok kao čovjek, a boja mu je crna. Odozgo je pljosnat i ravan, a iznutra, suđeci po zvuku kad se u njega kuca, izgleda da je šupalj. Živ stvor nije, jer se ne pokreće, te stoga može biti samo stvar. Oni koji su taj predmet pronašli zaključili su da to mora da je nešto što pripada Kvimbusu Flestrinu.

Čim mi je car ovo ispričao, bilo mi je jasno što je to nađeno. Kad sam ono isplivao iz mora na obalu Liliputa, spao mi je šešir s glave. Ovaj šešir su Liliputanci sada našli i ne znaju što je.

Zamolio sam cara da zapovijedi da mi se šešir što prije donese. On je odmah izdao to naređenje.

Sutradan ujutru mogao sam posmatrati zanimljiv prizor. Šest snažnih liliputanskih konja vuklo je s velikim naporom moj šešir po zemlji. Kroz obod šešira bile su probušene dvije rupe, a kroz rupe provučena užad. Krajevi te užadi privezani su konjima za vratove i oni su tako morali tegliti moj šešir više od pola kilometra.

Tako sam opet došao do svog šešira, a u isto vrijeme i do novog podijuma za konjičke vježbe. Ravno i čvrsto teme mog šešira odlično je poslužilo nekoliko puta u ovu svrhu.

Nekoliko dana prije nego što sam pušten na slobodu izvršena je čak velika smotra svih liliputanskih trupa oko mojih nogu. Vojska je najprije dugo manevrisala oko mene, oprčavala mi noge, a konjanici na konjima su mi preskakali cipele. Na završetku smotre ja sam stao pravo i raskrečio noge koliko god sam mogao, a cijela vojska je prodefilovala između njih.

Ovo je bio zaista lijep defile. Na čelu je išao najstariji liliputanski general, glavni komandant svih trupa, za njim vojna muzika i svi pukovi s razvijenim zastavama, i to pješaci po dvadeset četvorica u jednom redu, a konjanici po petnaestorica. Cio dvor je prisustvovao paradi, a gomila naroda je burnim klicanjem pozdravljala vojsku i mene.

7. POGLAVLJE

Iako mi je jednom već bila obećana sloboda, morao sam još dugo moliti cara i njegove državnike dok su se odlučili ispuniti obećanje. Docije sam doznao da je o tome često bilo govora u dvoru i na sjednicama ministarskog savjeta i da je mojim prijateljima bilo potrebno mnogo truda i vještine dok su druge privoljeli da na ovo pristanu.

Moji najveći neprijatelji među liliputanskim državnici-
ma bili su carev rizničar Flimnap i komandant mornarice
Skireš Bolgolam. Oni su obojica uživali veliko povjerenje
svog gospodara i uvijek su ponovo uspijevali odgoditi moje
puštanje na slobodu. Ali najzad su moji prijatelji ipak ubi-
jedili cara da mu je dužnost da ispuni obećanje koje mi je
dao. Kao naknadu za to što čini nešto mimo njegovog mi-
šljenja, car je tada povjerio Skirešu Bolgolamu sastavljanje
ugovora koji ću ja morati potpisati prije nego što mi se ski-
nu lanci.

Skireš Bogolam je sastavljao nekoliko dana tekst ugo-
vora na koji treba da pristanem da bih dobio slobodu. Kad
ga je sastavio, poslao mi ga je po jednom svom sekretaru da
ga pročitam. Poručio mi je da razmislim o uvjetima u ugo-
voru, a on će sutra doći da mu kažem pristajem li na njih.

Taj ugovor je glasio ovako:

„Mi, Golbasto Momaren Eulame Gurdilo Šefin Muli
Uli Ge, najmoćniji car Liliputa, ponos i trepet kosmosa,
vladar nad vladarima, čije noge dopiru do središta zemlje, a

glava mu dodiruje sunce, na čiji mig najsilnijim vladarima klecaju koljena, ljubak kao proljeće, svijetao kao ljeto, plodan kao jesen, strašan kao zima, obećavam Čovjeku Planini da ćemo mu dati slobodu ako pristane na sve ove uvjete i zakune se da će ih ispunjavati.

1. Čovjek Planina obavezuje se da neće otići iz naše države dok ne dobije naše dopuštenje.

2. Čovjek Planina neće ulaziti u našu prijestonicu bez našeg naročitog odobrenja. Na dva sata prije njegove posjete prijestonici ova posjeta biće objavljena stanovnicima prijestonice, da bi znali da se sklone u svoje kuće.

3. Po našoj državi Čovjek Planina ići će samo glavnim drumovima i neće smjeti gaziti i lijegati po njivama i livadama.

4. Kada bude išao u šetnju, Čovjek Planina pazit će da ne nagazi nekoga od naših podanika ili njihovu stoku i neće smjeti uzimati u ruku nijednog od naših podanika ako mu to ovaj sam ne dopusti.

5. Čovjek Planina bit će dužan, kad to državna potreba bude zahtijevala, prenositi u svome džepu careve glasnike u udaljena mjesta u državi i vratiti ih zdrave i čitave. Isto tako, pomagat će našim radnicima da prenose teže kameenje za gradnju državnih zgrada.

6. Čovjek Planina obavezuje se da će izbjegavati buntovnike s visokim potpeticama i da neće slušati njihove riječi.

7. On se najzad obavezuje da će nam biti saveznik protiv naših neprijatelja na ostrvu Blefusku i da će se u slučaju rata boriti protiv njih.

Pošto položi zakletvu na sve gore izloženo, Čovjek Planina će biti pušten na slobodu i dobijat će svakog dana onoliko jela i pića koliko bi bilo dovoljno za 1724 naša podanika.

Napisano u našem carskom dvorcu u prijestonici Milendenu, dvanaestog dana devedeset prvog mjeseca naše vladavine.“

Pročitao sam ovaj ugovor nekoliko puta i uglavnom riješio pristati na njega. Jedino su me bunili njegov šesti i sedmi član, jer nisam znao kakvi su to buntovnici s visokim potpeticama i kakvo je to ostrvo Blefusko, o kome dotad ništa nisam čuo.

Srećom, toga dana me je posjetio moj prijatelj Redresal, carev prvi sekretar. Možda je došao po svojoj volji, da bi mi pomogao da razumijem ugovor, a možda su ga poslali da me nagovori da pristanem na sve uvjete. On mi je najprije čestitao što ću uskoro biti slobodan, a zatim me je zapitao kako mi se dopada ugovor.

Počeo sam ga ispitivati izdaleka o tome kakve se to državne zgrade podižu, kolika je zemlja Liliput i kako je to izračunato da mi treba dati onoliko hrane koliko dnevno pojedu 1724 Liliputanaca. Iako je dobro znao što najviše želim saznati od njega, Redresal mi je strpljivo odgovorio na sva ova pitanja. Na posljednje pitanje, naprimjer, odgovorio mi je objašnjavajući mi sve potanko kako su liliputanski matematičari, premjeravanjem visine i širine mog tijela i visine i širine tijela Liliputanaca, došli do broja 1724.

Najzad sam se ohrabrio i rekao mu:

– Sada kada si mi sve ovo lijepo objasnio, učinit ćeš mi veliku uslugu ako mi još kažeš ko su ti buntovnici s visokim potpeticama s kojima se ne bih smio družiti i kakvo je to ostrvo Blefusko, protiv čijih bi stanovnika trebalo da se borim.

– Vrlo rado – odgovorio mi je Redresal. – Kako ćeš biti naš saveznik, trebaš zaista znati kakve se unutarnje borbe vode u ovoj državi i kakav spor imamo sa svojim vanjskim neprijateljima, susjednom državom Blefuskom. Prvo da ti objasnim naše unutarnje nezgode. U državi Liliput već sedamnaest mjeseci o vlast se bore dvije stranke, trameksan i slameksan, što znači „visoke potpetice“ i „niske potpetice“. Pristalice ovih dvaju stranaka toliko su međusobno zavađene da jedni s drugima neće ni da jedu, ni da piju, ni da razgovaraju. Onih s visokim potpeticama je više, ali oni s niskim potpeticama su sada na vlasti. Car je pristao uz njih, što najbolje možeš vidjeti po tome što su njegove potpetice niže nego u ikog na njegovom dvoru. Bojimo se samo da je prijestolonasljednik naklonjen pristalicama visokih potpetica. Ako ga bolje pogledaš, vidjet ćeš da na jednoj cipeli ima nisku, a na drugoj visoku potpeticu i da zbog toga malo hramlje. Neki ministri njegovog veličanstva, a naročito Fli-mnap i Skireš Bolgolam, bojali su se da i ti ne pristaneš uz trameksane, one s visokim potpeticama, i na njihov zahtjev unesen je onaj uvjet u ugovor.

– Dobro – rekao sam. – Neka se tvoj gospodar ne plaši moje izdaje, jer se u unutarnje borbe u vašoj državi ne

želim miješati. Ali, hoćeš li mi reći kakva je to država Blefusko, protiv koje mislite ratovati?

– To je naš susjed – odgovorio je Redresal. – Nalazi se pored države Liliput, to je jedina država koja postoji na svijetu.

Ja sam se nasmijao.

– Ne misliš valjda reći – rekao sam – da na svijetu nema drugih država osim vaše dvije. Ja sâm znam barem još desetak država.

– Prijatelju... – odgovorio mi je ozbiljno Redresal. – Ne znam zašto tako govoriš. Država Liliput postoji već šest hiljada mjeseci i naši brodovi plove na sve strane svijeta. Za sve to vrijeme mi nismo našli nijednu drugu zemlju osim ove na našem otoku i one na ostrvu Blefusku. Čuli smo kako ti tvrdiš da postoje neke zemlje gdje su ljudi tvoje veličine, ali naši naučnici kažu da je to nemoguće. Po njihovom mišljenju, prije će biti da si pao s neke zvijezde ili Mjeseca. Ljudi kao ti ne mogu živjeti na zemlji u velikom broju, jer bi nekoliko njih začas pojeli sve što na zemlji postoji.

– Znači li to da ni podanici države Blefuska nisu veći od vas? – upitao sam.

– Kako bi mogli biti veći? – odgovorio mi je začuđeno Redresal. – Oni su ljudi kao i mi. Govore samo drugim jezikom, manje lijepim nego što je naš, ali liče na nas, rade zemlju kao i mi i imaju vojsku kao mi.

– A zašto ratujete s njima?

– To je druga priča – odgovorio mi je Redresal. – Taj rat traje trideset šest mjeseci, a evo zbog čega. Ti znaš da

je pravilo, kad se ljušti jaje, da se razbije zatubasta strana jajeta. Ali ded sadašnjeg cara, još kao dječak kad je jednom htio razbiti jaje na taj starinski način, posjekao je prst. Tada je car, njegov otac, a pradjed današnjeg cara, naredio svim svojim podanicima da ubuduće, kad ljušte jaja, moraju da im razbijaju vrhove. Ovu naredbu je primio narod s nezadovoljstvom. Zbog razbijanja vrhova na jajima buknuo je u našoj domovini šest ustanaka. Pradjed današnjeg cara poginuo je u jednom od tih ustanaka, djed današnjeg cara svrgnut je s prijestolja. Uprkos svemu tome, danas kod nas još važi zakon da se jajima moraju razbijati vrhovi – i ko protivno radi, kažnjava se smrću.

– Čudan zakon! – usudio sam se primijetiti. – Ali kakve veze to ima s ratovanjem protiv Blefuska?

– Evo kakve – rekao mi je Redresal. – Sve pobune u našoj državi pomagali su oduvijek vladari Blefuska. Osim toga, poslije svake ugušene pobune pobunjenici su bježali u tu carevinu, tako da danas u njoj živi nekoliko tisuća Liliputanaca koji su protivnici našeg cara. Oni u Blefusu stalno šire mržnju prema nama, dokazujući da smo nevjernici, jer u svetim knjigama stoji da treba razbijati jaja onako kako ih oni razbijaju, a ne onako kako se zahtijeva u našem zakoniku.

– Pa dobro, što uistinu piše u tim vašim svetim knjigama?

– O tome je već napisano nekoliko stotina debelih knjizurina, ali naši i blefuskanski naučnici se ne mogu složiti. Razbijanje jaja pominje se u pedeset četvrtoj glavi

svete knjige Blundekrala, koju je napisao naš veliki prorok Lustrog. Tu se kaže da jaje treba razbijati „na pravom kraju“. A ko će znati koji je kraj jajeta prorok Lustrog smatrao pravim?

– To je, zaista, teško pogoditi. I zato, velite, vi ratujete s Blefuskom već trideset šest mjeseci?

– Da – završio je Redresal objašnjenje. – Za to vrijeme mi smo izgubili četrdeset velikih i oko stotinu manjih lađa i izgubili oko trideset tisuća najboljih mornara i vojnika. Blefusanci su prošli još gore nego mi. Ali sad su oni sagradili novu flotu i baš se pripremaju napadnuti nas. Sada znaš zašto ratujemo i vidiš da smo u pravu. Hoćeš li se boriti na našoj strani?

Ova priča mog prijatelja, carevog sekretara, nije me, istina, ni najmanje uvjerila u to da su baš Liliputanci u pravu, ali je meni bilo stalo do toga da postanem slobodan. Zato sam odgovorio:

– Recite svome caru da meni, kao tuđincu, ne dolikuje da se miješam u vaše stvari i ocjenjujem opravdanost vaših ratova, ali da može računati na mene. Ja sam uvijek spreman izložiti se i životnoj opasnosti – ako treba, braniti njega i njegovu domovinu od neprijatelja.

Redresal je otišao zadovoljan. Sutradan me je posjetio Skireš Bolgolam, kome sam ponovio svoju odluku da pristajem na sve uvjete koji su mi postavljeni, a poslije njega došao je i sam car, pred kojima sam položio svečanu zakletvu. Zakleo sam se onako kako propisuju zakoni Liliputa, a to znači da sam uhvatio prstima lijeve

ruke palac desne noge, srednji prst desne ruke položio na teme a palac na vrh desnog uha, i u tom stavu izjavio da ću poštovati ugovor.

Poslije ovoga car je naredio da mi se skinu okovi i ja sam najzad postao slobodan.

8. POGLAVLJE

Moja prva želja kao slobodnog čovjeka bila je da posjetim liliputansku prijestonicu Mildendo, o čijoj su mi ljepoti toliko pričali, a koju sam dotle mogao posmatrati samo izdaleka. Zamolio sam cara da mi dopusti da prošetam kroz nju.

– Možeš – rekao mi je car – ali pazi da ne povrijediš ni jednog od mojih podanika i da ne oštetiš nijednu kuću.

Obećao sam da ću biti pažljiv. Tada je stanovnicima Mildenda objavljeno da ću ja razgledati prijestonicu i poslije dva sata saopšteno mi je da mogu prekoračiti njene zidove.

Zid koji opasuje cijeli grad visok je oko pola metra i debeo je oko dvadeset centimetara, tako da se po njemu Liliputanci mogu sasvim slobodno voziti u kolima. Na svaka dva metra na ovom zidu nalaze se velike kule, a na nekoliko mjesta široke kapije vode kroz njega u grad.

Prije nego što sam prekoračio ovaj zid, skinuo sam svoj dugački kaput da ne bih njegovim skutovima oštetio koji krov, i ostao sam u prsluku. S najvećom oprežnošću zagazio sam usred glavne ulice i prošao kroz Mildendo.

Moja pažnja da nikoga ne zgazim bila je suvišna, jer su se svi stanovnici pozatvarali u kuće. Ali, kako nisu htjeli propustiti priliku vidjeti me kako šetam ulicama, svi su bili načičkani na prozorima, a neki, smjeliji, provirivali su kroz badže na krovovima.

Prošao sam samo dvjema glavnim ulicama, koje se u sredini varoši ukrštaju i dijele Mildendo na četiri četvrti, jer su samo one bile dovoljno široke za moje stopalo. Sporedne ulice, kojih je bezbroj, mogao sam samo gledati odozgo. Ali ono što sam vidio zadivilo me je. Vidio sam da je grad Mildendo čist i lijepo uređen, a uz to i veoma bogat. Kuće u njemu imaju više spratova, a dućani su veliki i spolja vrlo lijepo izgledaju. Poslije su mi pričali da su unutra lijepo uređeni i da se pet stotina tisuća duša, koliko stanovnika ima Mildendo, mogu iz njih snabdjeti svim potrebama.

Usred prijestonice, tamo gdje se ukrštaju dvije glavne ulice, nalazi se carev dvorac. On je okružen zidom visokim kao i onaj zid koji opkoljava grad. Kako mi je car dao dozvolu da vidim i njegov dvorac, prekoračio sam i taj zid i našao se u jednom prostranom dvorištu, u čijem se središtu nalazila glavna dvorska zgrada, u kojoj je stanovala careva porodica.

Zahvaljujući širini dvorišta, uspio sam razgledati unutrašnjost zgrade. Sjeo sam na zemlju, nakrivio tijelo na jednu stranu i približio glavu prozorima, koji su, po carevom naređenju, bili otvoreni.

Namještaj u sobama dvorca ličio mi je na namještaj za lutke, samo je sve bilo tako lijepo i skupocjeno da ja nešto slično u našim zemljama nisam vidio.

U jednoj sobi dvorca bila je carica sa mladim carevićima. Ja sam je učtivo pozdravio, a ona mi je kroz prozor pružila ruku da je poljubim.

Kad sam završio razgledanje dvorca, opet sam pažljivo prekoračio zidove i izišao iz Mildenda.

Idućih dana počeo sam izlaziti u šetnju po državi. Za nekoliko dana obišao sam cijeli Liliput i vidio štošta, što mi je pomoglo da bolje upoznam ovu zemlju i njene stanovnike. Ubrzo sam i po selima sklopio mnoga prijateljstava. Liliputanci su mi dopuštali da sjedim na njihovim imanjima i kraj njihovih kuća i da posmatram što rade.

Vidio sam da i Liliputanci, isto kao i mi, nisu svi istog rasta. Ima ih manjih i većih, ali prosječno su visoki kao čovječiji srednji prst. Samo njihov car je, kao što sam već rekao, nešto viši. Koliko su oni u poređenju s nama, tolike su im životinje u poređenju s našima. Njihovi najveći konji i volovi mogu stati u čovječiju šaku, guske su im velike kao naši vrapci, vrapci kao naše pčele, a njihove muhe i drugi insekti tako su sićušni da sam ih jedva mogao vidjeti.

Sve to što ja nisam mogao vidjeti, Liliputanci su, razumije se, vidjeli. Njima je priroda dala vid kakav je njima potreban. Jednom sam uživao gledajući kako jedan kuhar čerupa neku pticu, koja je bila manja od naše muhe. A još više sam se zabavljao kad sam gledao jednu mladu djevojku kako udjeva neki, za mene nevidljivi, konac u neku, za mene isto taku nevidljivu, iglu.

I drveće u Liliputu odgovara po svojoj veličini ljudima i životinjama. Najviša drveta nešto su veća od našeg čovjeka visokog rasta. Najviše drvo u carevom parku taman je toliko da sam mu mogao dodirnuti vrh kad pružim ruku iznad glave. Ali to je istovremeno i najviše drvo u cijeloj državi. Sva ostala su srazmjerno manja.

Kad bih se umorio od šetnje kroz ovu neobičnu zemlju, odmarao bih se pred svojom kućom. Od stabala najvećeg drveća u carevom parku napravio sam za sebe sto i stolicu i tu sam sjedio kad nisam imao drugog posla. Tu sam najradije i ručavao.

Ručak za mene spravljalo je tri stotine kuhara, koji su živjeli u kućama sagrađenim oko hrama u kome sam stanovao. Svaki od njih bio je dužan zgotoviti za mene po dva jela. Kad je bilo vrijeme ručku, stotinu dvadeset slugu donosilo je hranu na kolima i u korpama, a vino u bačvama. Ja sam tada dohvatao po dvadeset slugu i dizao ih gore na sto, a stotinu sam ostavljao na zemlji kraj stola. Oni momci dolje vezivali su korpe sa hranom i bačve s vinom za donje krajeve konopaca koji su visili sa stola, a momci na stolu su pomoću malih čekrka dizali tu hranu i piće na sto i postavljali sve to preda me.

Jelo kojim sam se hranio u Liliputu bilo je veoma ukusno. Ovnujsko meso im je isto kao naše, ali govedina im je bolja od naše. Samo što su sva parčad bila mala. Činija njihovog mesa bila je za mene jedan zalogaj, a bačva vina jedan gutljaj. Sluge su sa zaprepašćenjem gledale kako jedem meso zajedno s kostima, ali kosti njihovih najvećih životinja bile su za mene tako tanke da se nisam htio potruditi ni ispljuvati ih. Guske, ćurke i patke trpao sam kao jedan zalogaj u usta cijele i sažvakavao, a sitniju živinu gutao sam po deset do dvadeset komada odjednom.

Liliputanci me nisu samo dobro hranili, već su me lijepo i odijevali. Dvije stotine švalja šile su mi nekoliko dana

košulje i drugo rublje. Kad su mi htjele uzeti mjeru, morao sam leći na zemlju. One su se tada uspinjale na mene i premjeravale me dugačkim konopcima. Docnije sam se dosjetio da im dam svoju staru košulju. One su je prostrle po zemlji i prema njoj uzele mjeru.

Na zanimljiv način uzeli su mi i mjeru za novo odijelo. Krojači su me zamolili da kleknem, a oni su uz mene prislonili ljestvice, koje su bile tolike da su mi dopirale do jake. Po tim ljestvicama popeo se jedan krojač i spustio olovo na koncu od vrha moje jake do zemlje. Na sličan način uzeli su mi i druge mjere i njih tri stotine radili su nekoliko dana dok su dovršili to moje novo odijelo, još ljepše od onog koje su mi napravili prvih dana mog boravka u Liliputu.

9. POGLAVLJE

Za vrijeme ovog mog boravka među Liliputancima ugađano mi je u svemu, jer je caru i njegovim državicima bilo stalo do toga da ostanem njihov vjerni prijatelj i saveznik u slučaju rata protiv carevine Blefusko. A očekivalo se da će taj rat izbiti u najskorije vrijeme.

Da Blefuskanci ne bi saznali za mene, car me je zamolio da za vrijeme svojih šetnji po njegovoj državi ne idem onom obalom koja je okrenuta ostrvu Blefusku. Ja sam činio po njegovoj želji i vjerujem da neprijatelji Liliputa nisu saznali za mene, inače ne bi donijeli odluku da napadnu zemlju čiji sam ja saveznik.

Možda su, uostalom, oni i čuli nešto o meni, pa su stoga odgađali početak neprijateljstva. Ali rat je, ipak, izbio. Blefuskanci, doduše, nisu izvršili napad na Liliput, nego su samo glasnici javili caru da je neprijateljska flota spremna i da očekuje naređenje da zaplovi ka njegovoj državi. Ali car me je na tu vijest hitno pozvao k sebi i zamolio za pomoć.

Moj ratni plan je već unaprijed bio spreman i ja sam ga samo izložio caru. On ga je odmah usvojio, utoliko radije što sam ja po tome planu uzimao sve na sebe, a liliputanska mornarica se nije uopće morala izlagati opasnostima.

Čim mi je car dozvolio ratovati kako sam znam, otišao sam na obalu prema Blefusku. Izvadio sam iz džepa onaj mali durbin koji sam bio sakrio kad su me carevi činovnici pretresali i počeo posmatrati neprijateljsku mornaricu.

Kad sam prebrojao brodove i vidio da ima oko pedeset velikih ratnih lađa (manje ratne lađe i trgovački brodovi nisu me zanimali), vratio sam se u Mildendo.

Po carevom naređenju, brzo mi je donesen ratni materijal, koji se sastojao iz sto pedeset debelih i dugačkih konopaca i pedeset velikih željeznih kuka. Kako su ovi najdeblji liliputanski konopci bili debeli kao naši konci, ja sam po tri konopca spleo ujedno i dobio pedeset jačih konopaca. Za kraj svakog od njih učvrstio sam po jednu od onih željeznih kuka, koje su bile debele otprilike kao naše igle za pletenje. Sad sam bio spreman za ratovanje.

Sa svojim ratnim materijalom, prebačenim preko ramena, otišao sam ponovo do obale. Tu sam se izuo i zagazio u vodu. Između Liliputa i Blefuska more je bilo duboko, ali je i na najdubljem mjestu meni voda dopirala tek do grudi. Poslije pola sata hoda bio sam već pred Blefuskom.

Kad su me nesretni Blefuskanci ugledali, među njima je zavladao ludački strah. Svi mornari poskakali su s brodova i otplivali do obale. Kad sam došao do brodova, na obali je bilo trideset hiljada ljudi, koji su me prestravljeni gledali.

Ja sam tada skinuo konopce s ramena i stao pred brodove. Za kljun svakog broda zakačio sam po jednu kuku, a druge krajeve konopaca, sve zajedno, zavezao u čvor i povukao. Ali brodovi se nisu kretali s mjesta. Bili su usidreni, a ja ipak nisam bio dovoljno jak da prekinem lance kojima su bili pričvršćeni za morsko dno. Morao sam zato prići bliže morskoj obali i pokidati ove lance da bih oslobodio brodove.

Ovo je bio najopasniji dio mog posla. Vidjevši me kako se petljam oko brodova, Blefuskanci su se osmjelili i počeli na mene bacati strijele. Uplašio sam se za svoje oči i izvadio iz džepa one naočale koje sam zajedno sa durbinom sakrio za vrijeme pretresa mog odijela u Liliputu. S naočalama na očima nisam se više mnogo bojao blefuskanskih strijela, iako su mi, moram priznati, pričinjavale bol i ometale me u poslu.

Oko dvije stotine strijela pozabadale su mi se u lice i ruke, ali ja sam ipak sretno završio vađenje kotvi. Onda sam okrenuo leđa zgranutim podanicima Blefuska i pošao ka Liliputu, vukući za sobom cjelokupnu blefuskansku mornaricu. Iza sebe sam čuo očajno zapomaganje Blefuskanaca, koji su tek tada vidjeli da ne namjeravam njihove brodove pustiti niz vodu. Uvidjeli su da sam ih zaplijenio i da ih vučem Liliputancima.

Na liliputanskoj obali čekali su me car, cio njegov dvor, sva vojska i velika gomila naroda. Kad sam se pojavio s brodovima, svi su zadivljeno povikali uglas. Među njima je zavlдало neopisivo veselje i ja sam ih vidio kako skaču i igraju kraj obale.

Kad sam se približio toliko da su me mogli čuti, viknuo sam iz sveg glasa:

– Živio moćni liliputanski car!

Car je bio veoma polaskan i obasuo me hvalama koje valjda nikada nikome drugome nije rekao.

U moju čast priređeno je narodno veselje, koje je trajalo cijele noći. Samo ja u njemu nisam učestvovao, jer sam bio umoran. Legao sam i zaspao.

Sutradan sam pred cijelom vojskom naimenovan za narednika, a to je u Liliputu najviša titula poslije carske.

Samo se dva čovjeka nisu radovala ovome što se dogodilo. To su bili moji neprijatelji Flimnap i Skireš Bolgolam, koji su se bojali da ću ja odsad vršiti ogroman utjecaj na cara.

Naročito je bio nezadovoljan Skireš Bolgolam, vrhovni zapovjednik liliputanske mornarice. Njemu sam svojim podvigom oduzeo priliku da istakne svoje admiralske sposobnosti, pošto sam bez ikakve njegove pomoći sam svršio posao s blefuskanskom mornaricom.

10. POGLAVLJE

Flimnapu i Skirešu Bolgolamu uskoro se ukazala prilika da počnu spletkariti protiv mene.

Tri dana poslije mog ratničkog podviga došao je car k meni na razgovor. Prvo mi je ponovo zahvaljivao na velikoj usluzi koju sam učinio njegovoj državi i uvjeravao me u svoje vječito prijateljstvo, zatim mi je dugo govorio o tome kako su Blefuskanci zli ljudi i kako će oni i poslije ovog poraza nastaviti raditi protiv Liliputa, a najzad je došao do onoga zbog čega me je, ustvari, i posjetio:

– Dragi i veliki prijatelju – rekao mi je – ovo što si ti učinio samo je jedan mali dio onoga što treba učiniti da bismo mogli živjeti bez bojazni od daljih ratova s Blefuskancima. Ti si zaplijenio samo njihovih pedeset velikih ratnih brodova. Trebalo bi zaplijeniti sve njihove brodove, trgovačku mornaricu i male ratne lađe. A najbolje bi bilo primorati Blefuskance da nam se predaju i da priznaju mene za cara. Ja bih tada zaveo red u njihovoj državi, pogubio bih sve izdajnike koji su iz Liliputa prebjegli u Blefusku i bio bih jedini vladar na svijetu. Natjerao bih sve podanike Blefuska da govore liliputanskim jezikom, da razbijaju vrhove jaja i da nose niske potpetice. Ja bih bio gospodar svijeta, a ti bi bio moj prvi saradnik.

– Najmoćniji care – odgovorio sam – ja sam ti dokazao da sam ti vjeran i da sam prijatelj tvog naroda. Ali bilo bi nepravedno pokoriti jedan slobodan i hrabar narod i nači-

niti ga tuđim robljem. Ja pristajem da uvijek branim tvoju državu od neprijateljskih naroda, ali se neću služiti svojom snagom da bih tlačio druge.

Taj moj otvoreni i smjeli odgovor veoma je razočarao cara, jer mu je uništio nadu da će mojom pomoći pokoriti Blefusko i načiniti ga običnom pokrajinom svoje države. Otišao je ljut. Po hladnom načinu na koji se oprostio od mene, vidio sam da mi ovo nikad neće oprostiti.

Za ovaj naš razgovor ubrzo se saznalo u dvoru. Razboritiji državnici složili su se sa mnom, ali Flimnap i Skireš Bolgolam su iskoristili carevo neraspoloženje prema meni i počeli spletkariti protiv mene.

Tri nedjelje poslije mog razgovora s carem došli su u Liliput poslanici iz Blefuska da pregovaraju o miru. Šest poslanika, s pratnjom od nekih pet stotina osoba, doputovalo je u nekoliko brodova i donijelo pismo od svoga cara, u kome ih ovaj ovlašćuje da u njegovo ime utanače s liliputanskim vladarem uvjete prekida neprijateljstava i sklope ugovor o miru. Liliputanci su ih lijepo primili i otpočeli s njima pregovore, koji su trajali nekoliko dana.

U ovim pregovorima sam učestvovao i ja. Kako su Liliputanci, kao pobjednici, suviše tražili, ja sam učinio znatne usluge Blefusku time što sam se trudio utjecati na Liliputance da ublaže svoje pretjerane zahtjeve. U tome sam dosta uspio i vidio sam da su mi Blefuskanci na tome zahvalni.

Prije nego što su pošli natrag u svoju zemlju, izaslanici Blefuska smatrali su svojom dužnošću posjetiti me i izra-

ziti mi zahvalnost. Počeli su s pohvalama moje hrabrosti i plemenitosti, a zatim mi rekli da su se uvjerali u moje prijateljstvo i pozvali su me da posjetim njihovog cara, koji me veoma cijeni.

– Hvala vam za poziv – odgovorio sam im. – Recite svome caru da sam mnogo slušao o njegovim vrlinama i da je moja velika želja da se s njim upoznam. Čim mi se ukaže prilika, doći ću u Blefusko da ga posjetim i porazgovaram sa njim.

Rastali smo se vrlo srdačno. Ali ovom našem razgovoru prisustvovali su i neki liliputanski činovnici. Kako ja nisam znao blefuskanski jezik, a blefuskanski poslanici su, kao obrazovani ljudi, pored svog jezika govorili i liliputanski, to se cio razgovor vodio na ovom jeziku i oni činovnici su ga razumjeli. Oni su odmah otišli i ispričali ga Skirešu Bolgolamu, koji ih je radi toga i poslao s Belfuskancima u moju kuću. Skireš Bolgolam i Flimnap prepričali su ovaj razgovor svome caru sasvim nevjerno, tako da je ovaj stekao uvjerenje da sam ja s Blefuskancima sklopio zavjeru protiv njega.

Tih dana dogodilo se nešto što sam mislio da će mi povratiti carevu milost. Taman sam večerao i legao spavati, kad me probudi strahovita graja. Razabrao sam uzvike:

– Burglum! Burglum!

Po toj riječi, koja znači „vatra“, zaključio sam da je negdje izbio požar. Izišao sam iz svoje kuće i vidio da svjetina sa svih strana juri ka prijestonici, u kojoj nešto gori.

Potrčao sam i ja, i začas sam bio pred prijestonicu.

Usred prijestonice dizao se visok plamen u nebo. Gorjela je glavna zgrada carevog dvorca, ona u kojoj stanuju car i carica s prinčevima. Viknuo sam narodu da mi ostavi slobodan prolaz i prešao glavnom ulicom do dvorca a da nikoga uz put nisam zgazio.

Oko dvorca je bilo mnogo vojnika, koji su se trudili ugasiti požar. Prislonili su uza zidove mnogobrojne ljestvice, uz koje su se peli s vedrima punim vode i sipali tu vodu u sobu. Ali to je bilo nedovoljno da požar bude ugašen. Najveća vedra nisu sadržavala više nego što bi sadržavao naš naprstak, a požar je već bio zahvatio veliki dio zgrade. Osim toga, veliki gradski rezervoar, iz koga su vojnici donosili vodu, bio je prilično udaljen od dvorca, te je trebalo dosta vremena dok se vedra prenesu.

Shvatio sam da moram što prije sam nešto preduzeti, inače će vatra progutati dvorac. Napravio sam tri koraka i dospio do gradskog rezervoara. To je bio veliki metalni sud veličine našeg osrednjeg lonca, sazidan u zidove jedne višespratne zgrade. S malo muke sam razvalio zidove i uspio objema rukama iščupati iz zgrade cio rezervoar i ponijeti ga sa sobom.

Vode u rezervoaru bilo je dosta, ali ja sam pomislio da neću ništa učiniti ako je pravo iz rezervoara prospem na dvorac, jer ću je tako svu prosuti na jedno mjesto i možda neću ugaziti cio požar. Zato sam prinio lonac ustima i uzeo veliki gutljaj vode, pa sam kroz usne, skupljene u ljevak, počeo prskati dvorac. Mlazevima vode iz mojih usta, kao iz šmrka, prskao sam dio po dio dvorca. Voda iz rezervoara mi je bila dovoljna da cio požar ugasim.

Bio sam veoma zadovoljan ovom uslugom koju sam učinio caru. Spasio sam njegov dvor, a možda i živote članova njegove porodice. Vjerovao sam da će mi on biti zahvalan.

Ali nije bilo tako. Po nekom zakonu, izglasanom još za vrijeme vladavine cara Kalina Defara Plune, oca današnjeg vladara, kažnjavao se smrću svako ko bi pljunuo u kraljevskom dvorcu. A ja sam, kako su odmah požurili objasniti caru moji neprijatelji Flimnap i Bolgolam, pljuvao na cio dvor i pljuvanjem ugasio požar. Zbog ovoga se car još više naljutio na mene, a carica je otada postala moj najveći neprijatelj.

Ja o svemu tome u prvo vrijeme nisam ništa znao. Ali jedne noći mi je tajno došao moj prijatelj Redresal da bi me upozorio na opasnost koja mi prijeti. Donijele su ga sluge u zatvorenoj nosiljci. Kad sam pažljivo pozatvarao sva vrata i zapušio sve rupe kroz koje bi se neko mogao provući, podigao sam nosiljku sa zemlje i postavio je na nizak sto, koji sam bio napravio i smjestio u svoju kuću. Redresal je tek tada izišao iz nosiljke i počeo govoriti:

– Došao sam ti kazati da se čuvaš – rekao mi je. – Protiv tebe postoji velika zavjera na dvoru. Tvoji neprijatelji imaju sve više utjecaja na cara, kome si se zamjerio svojim blagim i prijateljskim držanjem prema Blefusku. Prije dva dana održan je u dvoru tajni sastanak ministarskog savjeta, na kome je raspravljano o tvojoj sudbini. Ti još uvijek imaš nekoliko prijatelja, ali oni su u manjini. Oni su pokušali braniti te, ali car je bio na strani onih koji te smatraju neprijateljem ove države, i mišljenje ovih drugih je pobijedilo.

– Pa, šta su odlučili? – upitao sam.

– Čekaj da ti najprije ispričam kako je cijela sjednica tekla. Prvi je uzeo riječ carev rizničar Flimnap, za koga znaš da ti je neprijatelj. Govorio je dugo o hrđavom stanju careve riznice, koja se gotovo ispraznila. A to je, rekao je na kraju, sve zbog tebe. Ti pojedeš dnevno onoliko koliko bi bilo dovoljno za 1724 odrasla Liliputanca, a to sve plaća car. Ako se tako nastavi, rekao je Flimnap, careve riznice će se potpuno iscrpiti. Zato je najbolje da ti što prije budeš ubijen.

– Da budem ubijen?

– Da. To je predložio Flimnap, a uz njega su odmah pristali vrhovni admiral Skireš Bolgolam, general Limtok, ministar Lalkon i vrhovni sudija Balmuf. Oni ti zamjeraju što si pljuvanjem ugasio carski dvorac i time uvrijedio caricu, a osim toga nalaze da si i izdajnik, jer si odbio pokoriti Blefusko i podržavao si blefuskanske poslanike prilikom pregovora o miru, pa se sada, kažu, spremaš pobjeći u Blefusko, da bi se stavio u službu blefuskanskog cara.

– To nije istina! – uzviknuo sam. – Ja sam doista obećao Blefuskancima da ću posjetiti njihovog cara, ali to ću učiniti samo ako mi vaš vladar dopusti.

– To ti neće niko povjerovati – odgovorio mi je Redresal. – Car te je, doduše, na početku branio, ali sad i on vjeruje da si izdajnik. Svi su se složili da si opasan po državu, samo se dugo nisu mogli složiti na koji način te treba ubiti. Rizničar i admiral su predlagali da ti se jedne noći zapali kuća, a da oko kuće stoji dvadeset hiljada ljudi naoružanih otrovnim strijelama, pa ili da izgoriš ili da te, ako pokušaš

spasti se, ubiju otrovne strijele. General Limtog nalazio je da je bolje da ti sluge sipaju otrov u jelo i piće, i tako te ubiju. Ali na kraju je pobijedilo mišljenje sudije Balmufa da je najbolje da prvo budeš oslijepljen, a poslije toga umoren glađu. Ova presuda upisana je u knjige i kroz tri dana trebao bih ja doći da ti je saopćim. Sa mnom bi poslao stotinu vojnika, koji bi imali da ti odapnu strijele u oči, i dvadeset ljekara, čija bi dužnost bila da utvrde da li si potpuno oslijepio. Zato sam došao ranije da te o svemu obavijestim, a ti sam odluči što ćeš činiti.

Zahvalio sam najljepše Redresalu što mi je ispričao što se sprema protiv mene, a on je otišao isto onako kradom kao što je i došao.

Te noći nisam dugo mogao zaspati, razmišljajući o nezahvalnosti i svireposti ovih malih ljudi. Prvo mi je palo na pamet da odem do prijestonice i da je razorim. Upao bih u nju noću, kad mi se niko ne nada, i smrskao bih je kamenicma, a njene stanovnike pogazio nogama. Ali sam se odmah zgrozio na tu pomisao, jer sam uvidio da ne bi bilo pravo kažnjavati nevini liliputanski narod zato što su njegovi državnici zli i pokvareni. Odlučio sam, najzad, da je najpametnije da se spasem time što ću pribjeći u Blefusko.

11. POGLAVLJE

Rano ujutro pokupio sam svoje stvari i uputio se onoj strani otoka na kojoj se nalaze brodovi. Kad sam stigao na obalu, izuo sam se i skinuo kaput, pa u njega potrpao sve svoje stvari i od kaputa napravio jedan zavežljaj. Taj zavežljaj sam položio na najveći ratni brod i krenuo ka Blefusku vukući brod za sobom.

Blefuskanci su me već izdaleka vidjeli kako dolazim. Kad sam došao do obale, na njoj me je čekala velika gomila naroda. Svi su znali da ovog puta dolazim s miroljubivim namjerama, pa su me dočekali s oduševljenim klicanjem – ne kao bivšeg neprijatelja, nego kao prijatelja njihovog cara i njihove zemlje.

Držeći u ruci dva Blefuskanca, koji su mi pokazivali put, uputio sam se ka prijestonici koja se, isto kao i država, zvala Blefusko.

Kad sam bio na nekih pedeset metara ispred glavne gradske kapije, poslao sam ovu dvojicu da odu u grad, da jave caru da sam došao i zamole ga u moje ime da me primi u posjetu. Oni su otrčali. Vidio sam ih kako ulaze u grad, vičući i mlatarajući rukama.

Odmah je kroz sve kapije nagnula iz grada radoznala svjetina, a i gradske zidine su začas bile pokrivene malim Blefuskancima. Poslije gotovo čitavog sata progurali su se kroz gomilu ona dvojica i došla trčeći do mene. Saopćili su mi da je car spreman primiti me i da će mi za nekoliko

trenutaka doći u susret s cijelom svojom porodicom i svim svojim državicima.

U isti čas pojavio se iz grada car sa svojom pratnjom. Ja sam pošao još desetak koraka naprijed i stao da ih sačekam. Kad su došli ispred mene, car i njegovi pratioci su sjahali sa konja, a carica i njene pratilje su izišle iz kola. Ja sam legao na zemlju i poljubio carici ruku.

– Moćni blefuski care – rekao sam – došao sam ispuniti svoje obećanje.

Car je bio vrlo radostan i otpozdravio mi je najljepšim riječima. Pozvao me je da posjetim njegovu prijestonicu i da ostanem koliko god hoću kod njega kao gost.

Moj boravak u Blefusku bio je vrlo prijatan. Obišao sam cio otok Blefusko, kao što sam obišao i Liliput, i upoznao se s narodom. Sve je ovdje bilo isto kao i u Liliputu, samo su ljudi razbijali jaja s kog su kraja htjeli, nosili potpetice kakve su se kome dopadale i govorili su drugim jezikom.

Samo je jedna stvar bila ovdje po mene nepovoljnija nego u Liliputu – nije bilo prazne zgrade koja bi mi mogla biti data na raspolaganje i morao sam spavati pod vedrim nebom. Sreća moja što sam iz Liliputa ponio i svoju deku, te sam se barem imao čime pokriti.

Nekoliko dana poslije mog dolaska u Blefusko, dok sam šetao duž sjeveroistočne obale otoka, spazio sam u moru nešto veliko i crno. Izvadio sam svoj durbin i pogledao. To što je plovilo morem bio je jedan izvrnut čamac.

Bio sam van sebe od uzbuđenja. Čamac je bio suviše daleko da bih zaplivaio ka njemu, a nisam znao da li morska

struja nosi čamac ka obali ili ga udaljava od nje. Pažljivo sam pratio njegovo kretanje i poslije izvjesnog vremena primijetio sam da se čamac približava obali.

Otrčao sam kao bez duše u prijestonicu i zamolio cara da mi da dvadeset svojih najvećih brodova i tri tisuće mornara da mi pomognu da izvučem čamac na obalu. On mi ih je bez riječi dao.

Kad sam se vratio na ono mjesto odakle sam vidio čamac, ustvrdio sam da se on još više približio obali. Sačekao sam dok su stigli brodovi, pa onda zagazio u vodu. Neko vrijeme sam koračao, a zatim sam morao plivati. Otplivao sam do čamca, vukući za sobom kraj jednog užeta, čiji je drugi kraj bio privezan za jedan ratni brod. Tada sam taj kraj užeta zavezao za čamac, a ja otplivao do iza čamca, da bih ga gurao. Sporo smo napredovali, jer je onaj jedan brod bio slab da bi mi mnogo pomogao, ali poslije dugog plivanja ipak sam se dovoljno približio obali da sam pod nogama osjetio zemlju.

Bio sam toliko umoran da sam nekoliko minuta ostao nepomičan da bih se odmorio. Poslije toga sam opet počeo gurati čamac, dok se nisam toliko približio obali da mi je more dolazilo do ispod pazuha. Tada sam već mogao iskoristiti ratne brodove.

Sa svake od dvadeset lađa koje su me pratile uzeo sam po jedan konopac i privezao ga jednim krajem za čamac, dok je drugi kraj konopca ostao vezan za lađu. Lađe su onda počele vući, a ja gurati čamac, dok ga nismo primakli sasvim blizu kopnu.

Tri tisuće mornara, konopcima i spravama, pomogli su mi da čamac izvučem na suho. Tu sam ga prevrnuo i vidio da je samo malo oštećen.

Proveo sam deset dana popravljajući čamac i praveći vesla od najvećih drveta koja sam našao na ostrvu Blefuskua. Kad sam taj posao završio, sjeo sam na čamac i odveslao do glavne blefuskanske luke.

Na obali me je čekao silan svijet, ljubopitljiv i znatiželjan da vidi ogromnu lađu koja može mene održiti. U prvom redu bio je car sa svojim dvorom.

Saopćio sam caru svoju želju da se vratim u otadžbinu. Njemu je bilo vrlo žao, jer me je iskreno zavolio, ali je pristao.

Iako sam zapušio rupe na čamcu i istesao vesla, htio sam osposobiti čamac za duže putovanje. Car mi je stavio na raspolaganje pet stotina radnika, koji su pod mojom upravom napravili dva jedra, zašivši trinaest redova najjačeg domaćeg platna jedan za drugi. Našao sam jedan po veći kamen i uzeo ga da mi posluži kao sidro. Od nekoliko velikih stabala napravio sam jarbol, a lojem od tri stotine krava namazao sam čamac, da ne propušta vodu. Kad sam sve to završio, rekao sam caru da sam spreman za odlazak.

I ovom prilikom car se pokazao kao moj prijatelj. Dao mi je pedeset kesa sa po dvije stotine spura, kako se zove najveći blefuskanski novac, i jednu svoju sliku u prirodnoj veličini. Naredio je da se u moj čamac unese meso od stotinu volova i tri stotine ovaca, a osim toga još toliko zgotovljenog jela koliko je za jedan dan stiglo spraviti četiri

stotine kuhara, s odgovarajućim količinama hljeba i vina. Dao mi je i šest živih krava i dva bika i isto toliko ovaca i ovnova, da ih odnesen u svoju otadžbinu, a uz njih dovoljno sijena i druge hrane za njih. Ja sam iskazao želju da ponesem i nekoliko ljudi, ali mi to car nije htio dopustiti. Čak je naredio da mi se pretresu džepovi i zatražio da mu dam časnu riječ da neću ukrasti nijednog njegovog podanika.

Sad sam mogao poći na put. Na dan 24. septembra 1701. godine, u šest časova ujutru, oprostio sam se s carem, njegovom porodicom i njegovim državicima, mahnuo šeširom sakupljenom narodu i otisnuo se na more.

Oko šest časova uveče opazio sam jedan mali otok. Prišao sam mu i prenoćio na njemu, a sutradan, rano ujutru, nastavio putovanje. Toga dana, oko tri časa poslije podne, ugledao sam jedan brod koji je plovio ka sjeveroistoku. Uskoro su i oni s broda vidjeli mene. Istakli su zastavu i ispalili top.

Oko pet sati uveče stigao sam do broda. Obradovao sam se kad sam na njemu ugledao englesku zastavu. Potrpaop sam sve svoje krave i ovce u džepove kaputa i sa svojim malim tovarom hrane popeo se na brod.

Ovo je bio jedan engleski trgovački brod, koji se vraćao iz Japana. Kapetan broda, Džon Bidel iz Detforda, lijepo me je dočekao, a kad mu je jedan od njegovih mornara, neki Piter Vilijams, koji me je poznao, rekao ko sam i što sam, postao je još ljubazniji prema meni.

Kad sam kapetanu i mornarima počeo pričati što sam doživio, nisu mi mogli povjerovati. Ali kad sam izvadio iz

džepa blefuskanski novac, sliku blefuskanskog cara i životinje koje mi je car poklonio, zinuli su od čuda. Ja sam im razdijelio novac za uspomenu, a kapetanu sam dao jednu kravu i ovcu.

Poslije nekoliko mjeseci putovanja, 13. aprila 1702. godine, stigli smo u Englesku. Za vrijeme putovanja miševi su mi pojeli jednu ovcu, ali druga stoka je ostala čitava. Od te stoke živio sam u Engleskoj dva mjeseca. Putovao sam iz mjesta u mjesto i pokazivao je na vašarima. Mogao sam pomoću nje zaraditi veliki novac da sam htio ostati u Engleskoj i posvetiti se odgajanju ovih životinjica, koje bi svako rado kupio, jer su ih svi gledali kao pravo čudo. Ali meni se ovakav miran život nije dopadao. Privlačilo me je more.

Kad me je sredinom te godine kapetan Džon Nikolas iz Liverpula pozvao da na njegovom brodu „Pustolovina“ putujem u Indiju, prodao sam sve svoje životinjice za šest stotina funti i ukrcao se na „Pustolovinu“, koja je 20. juna 1702. godine zaplovila ka istoku.

12. POGLAVLJE

Putovali smo nešto manje od godinu dana dok smo došli do otoka koji se nalaze u Indijskom okeanu. Dotle smo imali dosta sreće, ali tu, baš kad smo prešli Ekvator, zahvatila nas je strahovita bura, koja nas je odnijela, po mom računu, na nekih pet stotina morskih milja na istok, tako da ni najstariji mornar na brodu nije umio odrediti na kojoj smo strani svijeta.

Na brodu smo imali dovoljno hrane, brod nam je bio čvrst i svi su mornari bili snažni i zdravi, ali nam je nestalo vode. Zato smo jednako gledali na sve strane ne bismo li ugledali kakav otok na kome će, možda, biti vode.

Poslije nekoliko dana uzaludnog traženja durbinima po horizontu, 16. juna 1703. godine, spazio je jedan mornar s jarbola kopno. To je bio, kako smo zaključili, ili kontinent ili neki vrlo veliki otok. Prišli smo obali, spustili sidra i kapetan je naredio dvanaestorici mornara da odu čamcem do kopna i potraže vodu. Ja sam zamolio da me pusti s njima, što je on i dozvolio.

Kad smo izišli na kopno, nismo u blizini obale vidjeli ni izvor, ni rijeku. Mornari su pošli obalom da traže vodu, a ja sam se odvojio od njih i pošao dalje do obale da bih vidio ima li u ovoj zemlji drveća, biljaka i živih bića.

Išao sam dugo kroz kameniti, potpuno neplodni, predio i šetnja mi je ubrzo dosadila. Pošao sam natrag ka onom mjestu gdje smo ostavili čamac. Tu me je čekalo ve-

liko iznenađenje. Čamca više nije bilo na obali. Pogledao sam ka pučini i vidio mornare u čamcu kako iz petnih žila veslaju ka brodu. Htio sam već viknuti za njima, kad sam spazio nešto što mi je sledilo krv u žilama.

Za čamcem koji je odmicao išlo je kroz vodu, što je brže moglo, jedno čudovišno biće, čovječijeg oblika, ali ogromnog rasta. Trudilo se da ga stigne, praveći ogromne korake. Ipak, kako je čamac bio dosta daleko, džin nije uspio dospjeti do njega i mornari su tako izbjegli sigurnu smrt. Ali ja sam ostao na otoku na kojem je čudovište živjelo.

Kad je džin odustao od daljeg gonjenja i okrenuo se da se vrati na kopno, ja sam se brzo sakrio da me ne spazi. Počeo sam bježati onim istim putem kojim sam već ranije bio prošao i uspio se na jedan brežuljak kako bih vidio je li džin u blizini.

Džina nisam vidio, ali mi se s tog brežuljka ukazala slika potpuno različita od one koju sam dotle vidio na ovom otoku. Dok je zemljište s ove strane brežuljka kuda sam ja dotle šetao bilo golo i neplodno, s one strane brežuljka rasla je neobično bujna trava, debela i dvaput viša od mene.

Usred trave bio je vrlo širok put. Pošao sam njime i ubrzo zaključio da se nalazim u nekoj zemlji gdje je sve džinovske veličine, razmjerno rastu onog ljudskog čudovišta koje sam maločas vidio. To sam poznao po tome što sam ugledao neko žito i drveće. Žito je bilo nekih dvanaest metara visoko, a drveta su bila tolika da im nisam mogao sagledati vrhove. Uplašio sam se i pošao vrlo oprezno ovim putem, koji je, ustvari, bio samo uska stazica kroz jedno imanje,

pazeći da ne naiđem na kakvo čudovište slično onome koje sam vidio na morskoj obali.

Koraćao sam tako gotovo čitav sat, dok nisam došao do jedne žive ograde, visoke nekih trideset metara. Baš na mjestu gdje sam se tada nalazio bio je prijelaz iz jedne njive u drugu. Sastojao se iz četiri kamene stepenice, koje nisam mogao ni pomisliti da pređem, jer je svaka bila visoka dva metra.

Razmišljao sam što sad raditi, kad se na toj drugoj nji- vi pojavio drugi džin, iste veličine kao onaj koga sam prije jednog sata vidio. Ogromnim koracima približavao se ovim stepenicama, dakle mjestu na kome sam se ja nalazio. Uplašio sam se da me ne otkrije, te sam se, što sam mogao brže, sakrio u žitu.

Kad je džin došao do stepenica, okrenuo se i nešto viknuo. Njegov glas je bio kao grmljavina, tako jak da nisam razumio šta više. No, ubrzo sam zaključio da on to doziva druge džinove, jer se ubrzo oko njega okupilo sedam njemu sličnih čudovišta.

Ovi džinovi nisu bili tako dobro odjeveni kao onaj koji je prvi naišao i svaki od njih je u ruci držao srp, dugačak otprilike kao šest naših kosa. Zaključio sam da su ovi džinovi sluge onog prvog, jer im je on nešto naređivao, a oni su pažljivo slušali.

Prvi džin je izdao naređenje, pa otišao, a ova sedmorica su počela žnjeti žito na njivi na kojoj sam ja ležao. Ja sam počeo bježati, ali sam se kretao teškom mukom, jer su žitne stabljike bile tako blizu jedna drugoj da sam se jedva

provlačio između njih. Najzad sam dospio do jednog mjesta gdje je žito bilo poleglo od kiše i vjetra. Tu sam morao stati, jer su stabljike tako gusto ležale jedna na drugoj da se nisam mogao provući kroz njih.

Dok sam se dvoumio što sad učiniti, po šumu iza sebe sam shvatio da su žeteoci već na nekoliko koraka od mene. Vidio sam da mi nema spasa. Legao sam između dvije brazde i očekivao smrt.

13. POGLAVLJE

Iako sam bio pomiren sa smrću, toliko sam se uplašio kad je jedan od žetelaca sa svojim srpom došao do mene da sam vrisnuo iz sveg glasa. To me je spaslo, jer bi me on svakako zgazio ili prepolovio srpom. Ovako je zastao iznenađen i pogledao u zemlju da bi vidio šta se to čuje.

Kad me je ugledao, na njegovom licu pojavio se izraz čuđenja. Prvo me je samo gledao, ne usuđujući se dohvatiti me, kao što bih se i ja bojao uhvatiti neku nepoznatu životinju, koja bi me mogla ujesti ili ogrepsti. Najzad se osmjelio i oprezno me uhvatio palcem i kažiprstom. Podigao me je uvis i prinio očima da bi me pažljivije razgledao.

Kako me je on čvrsto držao da me ne bi ispustio, pritisak njegovih prstiju pričinjavao mi je bol. Ali ja sam bio dovoljno priseban da se ne branim i ne vičem, jer bi me on tada možda od straha ispustio i ja bih pao s dvadeset metara visine i razbio se o zemlju. Jedino sam se usudio podići oči k njemu, sklopiti ruke i izgovoriti nekoliko riječi molećivim glasom. Njemu su se, izgleda, moj glas i moji pokreti dopali, pa me je počeo gledati sa sve većim ljubopitstvom. Najviše ga je začudilo, kako sam kasnije doznao, to što sam umio govoriti, iako nijednu riječ iz moga govora nije razumio.

Kad sam vidio da mi džin neće učiniti nikakvo zlo, počeo sam cviliti i pokazivati na slabine, želeći mu dati do znanja da me gnječi svojim prstima. On me je razumio. Podigao je jedan kraj kaputa i potrčao prema svom gospodararu

s namjerom da me njemu pokaže, onom bolje odjevenom seljaku koga sam prvog vidio na njivi.

Kad je seljak čuo sluginu priču, uzeo je u ruku jednu slamku, debelu kao naš štap za poštapanje, i njome razgrnuo krajeve moga kaputa. Poslije toga je opuhnuo moju kosu nagore, da bi mi bolje vidio lice. Kad je vidio da potpuno ličim na čovjeka kao što je on, samo što sam nesavrnjeno manjeg rasta, sazvaio je sve svoje sluge i upitao ih, kako sam docnije doznao, da li su kadgod vidjeli ovakvu životinjicu kao što sam ja. Svi seljaci su me gledali u čudu. Njihov gazda me je tada polako spustio na zemlju, položivši me na nju četvoronoške. Ja sam se odmah uspravio i počeo polako koračati gore-dolje, kako bih time pokazao da ne namjeravam pobjeći.

Moji pokreti kao u čovjeka još su više začudili seljake. Oni su posjedali oko mene i čekali da vide šta ću dalje činiti. Ja sam tada skinuo šešir s glave i duboko se poklonio njihovom gospodaru. Poslije toga sam kleknuo pred njega, podigao ruke k njemu, izgovorio nekoliko riječi što sam glasnije mogao, izvadio iz džepa kesu sa zlatnicima i pružio mu je. On je uzeo kesu na dlan i počeo je razgledati, ali nije znao šta raditi s njom. Dao sam mu znak da kesu položi na zemlju. Kad je on to učinio, razriješio sam kesu i prosuo mu zlato na dlan. On je jezikom ovlažio vrh svog malog prsta i tim prstom digao nekoliko najkrupnijih zlatnika, ali se nikako nije mogao dosjetiti što bi te žute mrvice mogle biti. Najzad mi je dao znak da ih pokupim i vratim u kesu. To sam i učinio, i strpao opet kesu u džep.

Moje ponašanje je uvjerilo seljaka da sam nekakvo razumno stvorenje. Zaključivši to, pokušao je razgovarati sa mnom, upitavši me nešto na svom jeziku. Od zvuka njegovog glasa zagluhnule su mi uši, ali njegove riječi nisam mogao razumjeti. Odgovorio sam mu na svim jezicima koje sam znao. On se sagnuo i primakao glavu meni da bi me bolje čuo, ali sam shvatio da ni on mene ne razumije. Kad je vidio da nema ništa od sporazumijevanja, naredio je slugama da se vrate na posao, izvadio džepnu maramicu, položio je na lijevi dlan i pažljivo me umotao u nju. Tako umornog odnio me je kući.

Kad me je njegova žena ugledala, vrisnula je od straha, kao što kod nas žene vrisnu kad vide pauka ili žabu. Ali kad je vidjela da sam miran i da slušam sve što mi njen muž naređuje, počela je i ona radozno posmatrati moje pokrete.

Kako je tada bilo podne, jedan sluga je donio ručak. Ručak se sastojao samo iz jednog jela, pošto ovi ljudi nisu bili mnogo imućni. Jelo je bilo od mesa, a doneseno je na sto u velikoj činiji, koja je imala prečnik od nekih osam metara.

Oko stola je posjedala cijela porodica mog gospodara, a to će reći: on sam, njegova žena, tri djeteta i jedna nana, koja je bila mati mog gospodara. Kad su svi posjedali, seljak me je spustio kraj sebe na sto, koji je bio deset metara visok. Ja sam se držao podalje od ivice stola, iz straha da ne padnem na zemlju.

Prije nego što je i sama počela jesti, domaćica je izmrvila na sitne komadiće jedan zalogaj mesa i izdrobila jedan

zaloga hljeba, pa sve to u jednom drvenom tanjiriću stavila pored mene. Ja sam joj se duboko poklonio, zatim izvadio iz džepa svoj nož i viljušku i počeo jesti, na neobično oduševljenje svih prisutnih.

Kad me je vidjela kako jedem kao oni, domaćica je nešto rekla služavki i ova je donijela pred mene čašicu punu nekog pića. Ova čašica je bila samo nešto manja od mene. S teškom mukom sam je digao objema rukama i otpio malo pića, koje je imalo ukus slabe jabukovače, što mi je veoma prijalo. Kad sam popio prvi gutljaj, nazdravio sam glasno domaćici na engleskom jeziku. Moj glas je izazvao srdačan smijeh cijelog društva. Smijeh je bio tako gromoglasan da sam gotovo ogluhnuo od buke.

Tada se dogodilo nešto što me zamalo nije stalo glave. Najmlađi seljakov sin, nestašni desetogodišnji dječak, koji je sjedio do oca za stolom, uhvatio me je za noge i podigao uvis. Umirao sam od straha da me ne tresne o sto ili o zemlju. Ali seljak me je istrbao iz dječakove ruke i opalio sinu takav šamar da bi njime kod nas smrvio cijelu četu konjice. Dječak je otjeran od stola. Ali ja sam se bojao da će me on zbog ovoga omrznuti, a znao sam kako djeca mogu biti svirepa prema vrapcima, zečevima, kućićima, mačkama i drugim životinjama. Zato sam se bacio na koljena ispred seljaka i pokretima ga zamolio da oprost sinu. Seljak me je razumio i učinio mi je po volji. Dozvolio je dječaku da se vrati za sto i naredio mu da me pomiluje po glavi, što je ovaj i učinio.

Tek što je prošla ta opasnost, došla je druga. Na krilo domaćice skočila je njena omiljena mačka i domaćica ju je po-

čela hraniti. Mačka je bila triput veća od našeg vola, a njeno pređenje je ličilo na lupanje dobrog tuceta čaraparskih razboja. Divlji izraz lica te životinje učinio je da sam pretrnuo od straha. Ali se ništa strašno nije dogodilo, jer je seljak čvrsto držao mačku da ova ne bi skočila na mene, a ni sama mačka nije obraćala nikakvu pažnju na tako malog stvora kao što sam ja. Kako sam iz iskustva znao da ljudi baš bježanjem i strahom navode divlje životinje da ih napadnu, odlučio sam pokazati mački kako se nje ne bojim. Prošetao sam nekoliko puta ispred njene glave, zatim joj prišao sasvim blizu. Na to se ona uplašila mene i trgla glavu.

Poslije ovoga ušli su u sobu i psi; jedan buldog, velik kao četiri slona, i jedan hrt, nešto veći, ali mršaviji od buldoga. Pasa sam se manje uplašio nego mačke, jer sam vjerovao da me oni neće napasti ako ih ne budem dražio.

Kad je ručak već bio pri kraju, ušla je u sobu dojkinja s jednom bebom od godinu dana. Čim me je ugledalo, dijete je počelo da pišti glasom koji bi se kod nas čuo od jedne varoši do druge i pružilo je ruku k meni, jer je pomislilo da sam igračka. Popustljiva prema svom mezimčetu, kao svaka majka, domaćica me je dohvatila i pružila djetetu, a ono me uhvatilo svojim ručicama i odmah me strpalo u usta. Ja sam provriskao tako glasno da se dijete uplašilo i ispustilo me iz ruke. Sigurno bih slomio vrat da me djetinja majka nije dočekala u svoju raširenu kecelju. Dijete su poslije toga jedva umirili i nekako ga zavarali, te je zaboravilo na mene.

Naposlijetku se ručak završio i moj gospodar je otišao s djecom na imanje, a moja gospodarica me je, vidjevši da mi

se oči same zatvaraju od umora, položila na svoju postelju i pokrila me svojom džepnom maramicom, koja je bila deblja od najdebljeg jedra na našim ratnim brodovima. Bio sam tako umoran da sam odmah zaspao čvrstim snom.

Kad sam se probudio, vidio sam da ležim u ogromnoj sobi, širokoj i dugoj po osamdeset do sto metara, a visokoj oko sedamdeset metara; na postelji deset metara širokoj, a dvadeset pet metara dugoj.

Dok sam razgledao sobu oko sebe, uz jedan kraj postelje uspuzala su se dva pacova i počela njuškati po postelji. Mora biti da su me namirisali i došli da me nađu i pojedu.

Čim sam ugledao pacove, izvadio sam mač iz korica da bih bio spreman braniti se od njih. Dobro sam učinio, jer je u istom času jedan od pacova navalio na mene. U trenutku kad je podigao prednje šape i spustio ih na moja ramena, ja sam ga brzim pokretom ruke sasjekao mačem i on je pao mrtav pred moje noge. Drugi pacov, kad je vidio kako je prošao njegov drug, brzo je pobjegao, ali ja sam ga uspio dohvatiti mačem i ozlijediti ga po leđima.

Vratio sam se ubijenom pacovu da ga razgledam. Bio je velik kao naš buldog, a rep mu je bio oko metar i po dugačak. Sreća moja što sam legao spavati s mačem o pojasu, inače bi me ove dvije snažne i divlje životinje rastrgle.

Bilo mi je odvratno da ovu gadnu životinju, koja je ležala u čitavoj bari krvi, svlačim s postelje. Ostavio sam je da leži na onome mjestu gdje sam je ubio i povukao sam se na drugi kraj postelje da tamo dočekam dolazak svoje gospodarice.

Ona je ubrzo ušla u sobu i uplašila se kad me je vidjela krvavog. Dotrčala je do mene i uzela me u ruku da vidi šta se to sa mnom desilo. Ja sam joj gordo pokazao ubijenog pacova i znacima joj objasnio da nisam ranjen. To ju je veoma obradovalo. Uхватила je pacova za rep i izbacila ga kroz prozor, a moje odijelo obrisala mokrom krpom. Zatim me je strpala u kecelju i otišla mužu ispričati moje junačko djelo.

14. POGLAVLJE

Moji gospodari imali su jednu kćer, kojoj je bilo devet godina. To je bila mirna djevojčica, mala rastom za svoje godine (imala je svega dvadeset metara visine), ali vrlo dobra srca, pametna i rijetko vješta u ručnim radovima. Sve haljine i rublje za svoje lutke šila je sama, bolje nego što bi to poneke mnogo veće djevojčice činile.

Kad je čula što mi se dogodilo, ova djevojčica se dosjetila kako da me ubuduće spasi od sličnih opasnosti. Uzela je kolijevku svoje lutke i stavila je u jedno drveno sandučce, a sandučce kanapima objesila o tavanicu. Tako je bilo sigurno da se nijedna životinja neće moći uspuzati ili skočiti do moje postelje. U tom sandučetu sam spavao sve vrijeme dok sam bio u kući tih ljudi.

Kad je vidjela koliko se njena kći brine o meni, gospodarica joj je povjerila da se sama stara o mojoj hrani, odijelu i rublju. Djevojčica je bila presretna i odmah mi je sašila sedam košulja i nešto drugog rublja od njihovog najtanjeg platna i od tog dana sama je to rublje prala, krpila mi odijelo i donosila mi dovoljno hrane i pića.

Od prvog dana počela me je učiti njihovom jeziku. Bila je vrlo strpljiva i njoj imam zahvaliti što sam dosta brzo uspio naučiti dovoljno riječi da bih se mogao sporazumijevati sa džinovima. Nadjenula mi je ime Grildrig, što na njihovom jeziku znači „patuljak“, i to mi je ime ostalo dokle god sam bio u toj zemlji. Ja sam, opet, nju nazvao imenom

Glumdalklič, što je značilo „mala dadilja“. Glumdalklič i ja divno smo se slagali i sjećanje na nju mi je jedna lijepa uspomena koju sam ponio iz ove zemlje divova.

Nije prošlo mnogo vremena a po cijeloj zemlji se pročulo da je moj gospodar našao na svojoj njivi čudnu životinju, manju od malog prsta, ali u svemu sličnu čovjeku. Prepričavale su se sve pojedinosti o meni: kako znam ići uspravno na dvije noge, kako umijem govoriti nekim čudnim jezikom koji niko živ ne razumije, kako slušam što mi se zapovijedi i kako se ugladeno ponašam. Svi su me željeli vidjeti, naročito susjedi moga gospodara, od kojih me je on dugo vremena krio.

Jedne večeri doveo je on ipak u kuću jednog svog prijatelja, kome me je htio pokazati. Postavili su me na sto i ja sam se poklonio, počeo govoriti, šetati; izvadio sam mač i razmahnuo njime po vazduhu – jednom riječju, pokazivao sam sve što znam. To sam sve činio zato što mi je Glumdalklič rekla da se njeni roditelji žele pohvaliti mojom spretnošću i mojom pameću i poučila me što sve trebam raditi pred gostima. Ni ja ni Glumdalklič nismo znali što ovi ljudi namjeravaju, inače se ne bismo toliko trudili da scena koju sam izvodio tako uspije.

Gost moga gospodara gledao me je pažljivo kroz svoje debele naočale, iza kojih su njegove oči ličile na dva puna mjeseca, a zatim se povukao s mojim gospodarom u jedan kutak sobe, gdje su dugo nešto šapatom razgovarali i dogovarali se, pokazujući s vremena na vrijeme prstom na mene. Tek sutradan sam razumio da su se oni tada dogovorili o tome kako da se obogate pomoću mene.

To sam saznao sutradan ujutru od svoje male prijateljice Glumdalklič, koja je lukavstvom uspjela navesti majku da joj sve ispriča. Plačući i jecajući, Glumdalklič mi je rekla da njen otac i onaj čovjek namjeravaju pokazivati me na vašarima. Sutra će me već odnijeti na vašar u obližnje selo, koje se nalazi na pola sata hoda, a odatle će nastaviti da me nose iz mjesta u mjesto. Jadna Glumdalklič se bojala da će mi radoznali gledaoci slomiti ruku ili nogu ili me zgnječiti iz nepažnje. Umirio sam je kako sam mogao, iako sam i ja osjećao isti strah.

Sutradan su me strpali u kutiju i ponijeli na vašar. Povelu su Glumdalklič, koja je pošto-poto htjela poći sa mnom. Na kutiji u koju sam bio zatvoren bilo je probušeno nekoliko rupa da bi kroz njih ulazio čist zrak. Glumdalklič je postavila kutiju dušecima iz lutkinog kreveta i raznim krpčićima da se ne bih ugruhao. Ali sam se ja tu ipak dosta namučio. Konj na kome je jahao moj gospodar, držeći mene na sedlu, kasao je tako da sam se ja u kutiji tresao kao u maloj lađi za vrijeme najjače bure. Stigao sam na vašar više mrtav nego živ.

Zaustavili smo se pred jednom mehanom, u koju je moj gospodar često svraćao i čijeg je gazdu poznavao. Kad mu je sve objašnjeno, mehandžija je poslao vikača da objavi po selu da se kod „Zelenog orla“ može vidjeti neobično stvorenje, koje ima sve udove kao čovjek, a nije čovjek, već neko malo čudo koje cijelo stane u čovječiju šaku.

Za nekoliko minuta velika soba u mehani bila je prepuna seljaka, koji su se slijegali da bi me vidjeli. Mene su

postavili na jedan sto u sredini sobe, a kraj stola je stajala Glumdalklič, čiji je zadatak bio da mi naređuje šta treba da radim. Ja sam šetao po stolu, odgovarao na pitanja koja mi je moja mala prijateljica postavljala, klanjao se publici, vadio mač i vitlao njime kroz zrak, pio vino iz čaše male kao naprstak, nazdravljao džinovima na njihovom jeziku i radio još mnogo štošta da bih zabavio gledaoce. Svi su me gledali razrogačenih očiju i nisu mogli doći sebi od čuda.

Dvanaest puta su se toga dana mijenjali gledaoci u sobi mehane i ja sam dvanaest puta morao ponoviti cijelu predstavu. Oni koji su izlazili iz mehane pričali su onima napolju o meni tako zadivljeno da oni koji me još nisu vidjeli zamalo što nisu provalili vrata mehane, samo da bi što prije ušli unutra. Svi su se tiskali da mi priđu što bliže, ali moj gospodar nije htio dozvoliti da me ma ko dodirne. Da bi to spriječio, ponamjestio je klupe svuda oko stola na izvjesnoj daljini i nije nikome dopuštao da prekorači klupu.

I pored te predostrožnosti, malo je trebalo pa da još tog prvog dana poginem. Neki nestašan dječak gađao me je iz posljednjeg reda gledalaca lješnikom. Lješnik je proletio za dlaku pored moje glave. Sreća moja što me je promašio, jer da me je pogodio u glavu, izbio bi mi mozak, pošto je lješnik bio veličine naše srednje bundeve. Malog nestaška su zbog ovoga pošteno istukli i izbacili iz sobe.

Ovih dvanaest predstava za jedno poslijepodne tako su me umorile da sam još sutradan bio kao prebijen. Ali je moj gospodar htio brzo zgrnuti što više novca i zato mi nije dopuštao da se odmaram. Osam dana smo ostali u tom selu

i svakoga dana sam morao izdržati po deset do petnaest predstava. Devetog dana bio sam toliko bolestan da se nisam mogao držati na nogama i proveo sam puna tri dana u postelji.

Ali moj gospodar nije imao milosti. Čim sam ozdravio, ponio me je u drugo mjesto. Ova zemlja sa džinovskim stanovnicima, za koju sam u međuvremenu saznao da se zove Brobdingnag, ima pedeset jedan grad i bezbroj sela. Moj gospodar je naumio sva ova sela i gradove proputovati sa mnom.

Otprilike dva mjeseca poslije mog dolaska među džinove krenuli smo na taj veliki put. Pošli smo moj gospodar, Glumdalklič i ja, svi na jednom konju. Da bi me pošteđjela suvišnog truckanja, Glumdalklič se stalno žalila ocu da je dugo jahanje zamara, i zato smo išli polako i često se zadržavali. Moja mala prijateljica me je tada vadila iz kutije da bih se nadisao čistog zraka i razgledao predio.

Zadržavali smo se u svakom mjestu. Prešli smo nekoliko rijeka, koje su mnogo šire i dublje nego Nil i Gang, išli smo seoskim stazama, koje su sve mnogo šire od naših najširih drumova, i glavnim drumovima, čiju vam širinu i dužinu ne mogu ni opisati. Za deset nedjelja pokazan sam u osamnaest velikih gradova, a da ne računam sva sela i sve privatne kuće u koje smo uz put svraćali.

Što sam duže putovao, bivao sam sve bljeđi i mršaviji, a moj gospodar što je više zarađivao, postajao je sve nezasićeniji. Priređivao je sa mnom i dalje po nekoliko predstava dnevno da bi me što više iskoristio dok ne umrem, jer je,

vidjevši da su na meni ostali samo koža i kost, bio uvjeren da ću moći živjeti najviše još mjesec dana.

Da bi na meni za što kraće vrijeme istjerao što veću zaradu, on je jednog dana prekinuo putovanje po unutrašnjosti zemlje i pošao u grad gdje su ljudi veoma bogati, gdje će moći platiti vrlo skupe ulaznice; uputio se u Lorbrulgrad, prijestonicu Brobdingnaga.

15. POGLAVLJE

Prvi dani koje sam proveo u prijestonici Lorbrulgrudu (čije ime znači „Ponos kosmosa“) spadaju u najteže dane koje sam imao u životu.

Moj gospodar se nastanio u glavnoj ulici, blizu kraljevog dvorca, u jednoj velikoj sobi, koja je bila sto dvadeset metara dugačka i široka. Nabavio je okrugao sto od dvadeset metara u prečniku za mene i dosta klupa za gledaoce. Pokazivao me je po deset puta na dan, a moje zdravlje je iz dana u dan bivalo sve gore.

Što se tiče publike, ona se mnogo više oduševljavala mojim znanjem nego publika u selima i manjim gradovima, u kojima sam ranije prikazivan. Za vrijeme našeg dvomjesečnog putovanja po zemlji ja sam uspio potpuno savladati brodbingnaški jezik, tako da sam umio odgovarati potpuno pravilno na sva pitanja koja bi mi bila postavljena. Oni koji su me vidjeli i čuli pričali su po prijestonici čuda o meni.

To me je spaslo iz ruku mog bezdušnog gospodara.

Moja slava je doprla i do dvora. Neke dvorske dame, koje su prisustvovala jednoj mojoj predstavi, toliko su pričale kraljici o mojoj pameti, ugladenosti i otmjenom ponašanju da je kraljica poželjela vidjeti me. Ona je odmah poslala jednog slugu mome gospodaru s naređenjem da me smjesta odnese u dvor.

Kad su me spustili na sto oko koga su sjedile kraljica i njene dvorske dame, ja sam se jednoj po jednoj učtivo

poklonio, zatim sam kleknuo pred kraljicu i zamolio je da mi dozvoli da joj poljubim ruku. Ona mi je na to pružila svoj mali prst, a ja sam ga obgrlio objema rukama i spustio usne na njega.

Poslije toga mi je kraljica počela postavljati pitanja o svemu i svačemu: o mojoj domovini, o mojim putovanjima po svijetu, o mojim doživljajima u Brobdingnagu i o mnogo čemu drugome. Moji odgovori su joj se toliko dopali da me je na kraju zapitala:

– Da li bi ste voljeli ostati kod mene na dvoru?

Poklonio sam se što sam dublje mogao i odgovorio:

– Ja sam rob svoga gospodara, koji me je našao na svojoj njivi, ali kad bih sam mogao odlučivati o svojoj sudbini, s velikim zadovoljstvom bih se stavio u službu vašeg veličanstva.

Kako je moj gospodar bio prisutan, kraljica se odmah obratila njemu s pitanjem pošto bi me prodao. On nije dugo razmišljao, jer je i tako bio rad da me se što prije otarasi, pošto je očekivao da ću svakog časa umrijeti od iznurenosti. Zatražio je tisuću zlatnika, koji su mu odmah bili isplaćeni.

Toliko zlato nikad u životu nisam vidio. Svaki od ovih tisuću zlatnih novčića, koji su jedan po jedan zazvečali preda mnom na stolu, bio je velik i težak kao osam stotina naših zlatnika. Sve je to dato za mene. Istina, docnije mi je objašnjeno da to nije bila nikakva basnoslovno velika suma prema ostalim cijinama u Brobdingnagu i da me je kraljica dosta jeftino kupila, jer je mom gospodaru bilo stalo do toga da me što prije proda.

Kad sam vidio da je kraljica dobro raspoložena prema meni, usudio sam se zamoliti je da i moju malu prijateljicu Glumdalklič uzme k sebi na dvor, pošto se ona umije starati o meni. Kraljica je odlučila uzeti je, a moj bivši gospodar je vrlo rado pristao da je da, jer je bio presretan što mu se kći tako lako progurala čak do dvora. Ali najradosnija je bila sama Glumdalklič, koja me je mnogo voljela.

Sa svojim bivšim gospodarom oprostio sam se prilično hladno. Kad me je kraljica, koja je to primijetila, upitala za uzrok, ja sam joj do detalja ispričao kako je ovaj čovjek postupao sa mnom i na kraju priče rekao:

– Ali sad se nalazim pod okriljem najbolje i najveće kraljice, koja je remek-djelo prirode, ljubimica svijeta, radost svojih podanika i ukras kosmosa, i osjećam da sam od samog njenog prisustva postao snažniji, zdraviji i veseliji!

Ova laskanja nisam sam izmislio, nego me je još prije našeg dolaska u kraljevski dvorac Glumdalklič naučila tim i sličnim riječima, pošto na dvoru svi tako govore, a to se kraljici veoma dopada. Kraljica je zaista bila vrlo zadovoljna, uzela me je za ruku i razdragano potrčala da me pokaže kralju.

Kralj je tada baš bio zapošljen u svojoj sobi za rad. Na prvi pogled nije tačno razaznao šta mu to kraljica pokazuje i upitao je vrlo hladno otkada se ona to bavi odgajanjem poljskih životinjica. Ali kraljica se nije zbunila, već me je polako spustila na kraljev pisaći sto i ja sam počeo po nje-mu šetati.

Mada je bio pametan i učen kao malo ko u njegovoj državi, kralj nikako nije htio povjerovati da sam živ stvor. Tvrdio je prvo da sam mala sprava s točkicama kao za sat, vrlo vješto izrađen mali automat koji se pokreće kao čovjek. Ali kad sam progovorio, morao je uvidjeti da nije u pravu, jer su moje riječi bile razborite i mogao sam odgovoriti na sva pitanja.

Kad sam mu ispričao ko sam i odakle sam i kako sam dospio u njegovu kraljevinu, nije mi povjerovao. Rekao mi je da su to sve sigurno izmislili Glumdalklić i njen otac i naučili me da tako govorim da bi me mogli skuplje prodati. Da bi ovo provjerio, naredio je da se dovedu pred njega moja mala dadilja i moj bivši gospodar, koji još nije bio oputovao iz prijestonice. Ali poslije razgovora s njima zaključio je da je otac suviše glup, a kći suviše mala da bi mogli izmisliti cijelu ovu priču, i počeo je pomalo vjerovati da mu govorim istinu.

Kako još nije bio načisto što misliti o meni, kralj je poslije ovoga pozvao tri najveća naučnika iz svoje države i naredio im da me prouče i ispitaju, pa poslije da mu kažu što sam ja.

Naučnici su me zagledali sa svih strana i ispitivali me, ali se dugo nisu mogli složiti u mišljenju. Najzad su se složili u tome da nisam ni poljska životinja ni patuljak, jer oni znaju sve poljske životinje, a najmanji patuljak u njihovoj kraljevini, kraljičin dvorski kepec, visok je deset metara. Prema tome, pošto nisam ni životinja ni čovjek, mogu biti jedino neka „igra prirode“. Priroda se našalila, pa je mene stvorila. To je sve što su našli kao objašnjenje.

Kad su naučnici ovo izjavili kralju, ja sam zamolio da se i meni dopusti da kažem svoju riječ. Ponovio sam i pred njima da dolazim iz zemlje u kojoj ima mnogo miliona ljudi i žena mog rasta i da je u toj zemlji sve isto kao i u njihovoj, samo je sve u manjim razmjerama. Na to su se naučnici samo prezrivo nasmijali i nisu više htjeli govoriti sa mnom. Ali kralj, nezadovoljan odgovorima svojih naučnika, povjerovao je ovoga puta u moju priču.

Otada smo kralj i ja često provodili po čitave sate u razgovoru i ja sam ga potpuno uvjerio da je sve što sam mu govorio istina. On je tada zatražio od mene podrobna obavještenja o životu i običajima u europskim državama, o našim ratovima, o našim zakonima, o našoj nauci. Ja sam, opet, doznao od njega sve što sam želio znati o njegovoj državi, kraljevini Brobdingnagu, neobičnoj zemlji džinova, u koju sam slučajno dospio.

Ali ne samo kralj, nego i kraljica i njene dvorske dame i ostali dvorjani voljeli su razgovarati sa mnom i ja sam ubrzo postao veoma omiljena ličnost na dvoru.

16. POGLAVLJE

Za mene i Glumdalklič kralj i kraljica su još prvog dana odredili jednu vrlo lijepu sobu. Kako je Glumdalklič bila još djevojčica, dali su joj jednu odgajateljicu, a pored ove još jednu djevojku koja će je oblačiti i dvije koje će je služiti. Glumdalklič tako nije morala ništa raditi, čak ni pospremati svoju sobu. Ali je zato sva briga o meni bila prepuštena njoj.

Kad su joj to stavili u dužnost, moja mala prijateljica je najprije zamolila kraljicu da naredi dvorskom stolaru da za mene napravi zasebnu sobu, u kojoj ću biti siguran od pasa, mačaka i drugih životinja. Kraljica je odmah pozvala stolara, kome smo Glumdalklič i ja objasnili kako ta soba treba izgledati.

Taj čovjek je bio vrlo vješt i već poslije nekoliko dana donio mi je gotovu sobu, kojom sam bio neobično zadovoljan. Soba je bila cijela od dasaka, ali su joj zidovi bili obloženi jastucima, da se ne bih izubijao ako neko moju sobu bude nedovoljno pažljivo prenosio s mjesta na mjesto, ili ako me u njoj ponesu na neko putovanje. Bila je široka i dugačka po četiri metra, a visoka tri metra, tako da sam u njoj imao dovoljno prostora.

Namještaj u sobi je bio remek-djelo vještine brobdingnaških zanatlija. Kraljičin tapetar je napravio postelju po mojoj mjeri, a drugi jedan majstor, koji je bio naročito vješt u pravljenju namještaja za lutke, napravio mi je dvi-

je stolice od nekog materijala sličnog slonovoj kosti, dva stola i jedan orman za moje stvari. Sve ove predmete razmjestio sam po sobi prema svome ukusu, a Glumdalklič je sobu pospremla i svakog dana iznosila posteljину napolje da se provjetri.

Zamolio sam da mi se na vratima namjesti brava da bih se preko noći mogao zaključavati, jer sam se bojao pacova i buba. Poslije nekoliko neuspjelih pokušaja, dvorski bravar je najzad načinio najmanju bravu koja je ikad izrađena u Brobdingnagu, tako da je sve zadivio svojom vještinom. Ja sam uspio izmoliti odobrenje da nosim ključ od ove brave u svom džepu, jer sam se bojao da ga Glumdalklič ne izgubi.

Po kraljičinom naređenju, sašiveno mi je novo odijelo i rublje. Rublje je bilo od najtanje i najfinije svile koja je postojala u toj zemlji, ali je za mene ipak bilo suviše grubo, tako da sam se jedva navikao na njega. Odijelo je bilo vrlo lijepo, iako meni malo neobično, jer je bilo skrojeno po brobdingnaškoj modi, što će reći da je predstavljalo neku sredinu između kineske i persijske nošnje.

Kraljici je toliko godilo moje društvo da nije htjela ručavati i večeravati bez mene. Na sto za kojim je ona ručavala postavljen je poseban stočić za mene, a Glumdalklič je za vrijeme objeda stajala na jednoj klupici kraj kraljice, da bi se našla u blizini ako mi što zatreba. Dobio sam srebrne tanjire i drugi pribor za jelo, koji je moja mala dadilja nosila uvijek sa sobom u maloj srebrnoj kutiji i sama ga prala i čistila.

Kraljica je obično uzimala iz svog tanjira komad mesa i stavljala ga na moj tanjir. Ja sam taj komad (veliki kao njen jedan zalogajčić) sjeckao na još sitinije komadiće i jeo ga do kraja ručka. Kraljica je uživala gledajući me kako jedem.

Dok je njoj činilo zadovoljstvo da mene posmatra kako jedem, meni je bilo neprijatno gledati nju. Iako je ona, kako sam saznao, imala slab želudac i jela mnogo manje od ostalih na dvoru, ona je kao jedan zalogaj mesa trpala u svoja usta onoliko koliko bi dvanaest engleskih seljaka pojelo za ručak, a zalogaji hljeba su joj bili kao naše dvije velike vekne. Pila je iz zlatne čaše samo po gutljaj vina odjedanput, ali je svakim gutljajem progutala oko dvesta pedeset litara. Njeni noževi, viljuške i kašike bili su tako veliki da me je od njih hvatao strah. Ježio sam se kad sam gledao kako ona sječe nožem meso.

Obično je kraljica ručavala u svojoj sobi sa svoje dvije kćeri, od kojih je jednoj bilo šesnaest, a drugoj trinaest godina. Ali srijedom (a srijeda je kod njih blagdanski dan, kao kod nas petak) cijela kraljevska porodica je ručavala zajedno. Tada su bili za stolom kralj, kraljica, dvije kćeri i nekoliko sinova. Kada bi svi oni počeli zveckati i škripati ogromnim noževima i viljuškama, činilo mi se da nikada u životu nisam prisustvovao strašnjem prizoru.

Kralj je i za vrijeme ručka volio razgovarati sa mnom. Poneki put je ručku prisustvovao neki njegov ministar i kralj me je molio da ovome pričam o Europi i o našim običajima, vjeri, zakonima, nauci i umjetnosti. Jednom

sam se prevario i počeo govoriti o našim ratovima. Kralj, njegov ministar i svi za stolom počeli su se grohotom smijati.

– Zamislite – rekao je kralj ostalima – ovako male životinje žive kao i mi, svađaju se, ratuju, prave male igračke koje nazivaju brodovima, kućama i gradovima, vole se i mrze i zamišljaju da bogzna što znače na ovome svijetu i da je sve što oni čine vrlo važno!

Bilo mi je pomalo krivo što kralj tako zbija šalu s nama. Kad sam bolje promislio, shvatio sam da ne treba da se vrijeđam. Njemu su ljudi kao ja morali biti smiješni, kao što su Liliputanci bili pomalo smiješni meni. A on i ostali ljudi u Brobdingnagu bili su meni pomalo gadni, kao što sam ja izgledao Liliputancima.

Sjećam se da su mi se lica malih stanovnika Liliputa, dok sam bio u toj zemlji, činila najljepšim na svijetu. Kad sam to tada rekao jednom Liliputancu, on mi je odgovorio da je to samo zato što su ta lica za moje oči suviše mala da bih mogao na njima raspoznati bubuljice, pege, bore i sve drugo što ih je ružilo. Da bi mi to bolje objasnio, rekao mi je da se njemu moje lice čini lepšim kad ga gleda izdaleka. Kad ga gleda izbliza, on vidi na njemu velike rupe i neravnine, a dlake moje brade izgledaju mu kao čekinje kod divljeg vepra.

Džinove u Brobdingnagu vidio sam baš onako kako su Liliputanci vidjeli mene. Pore na njihovoj koži izgledale su mi kao rupe, bubuljice kao brježuljci, bore kao šančevi, a dlake kao štapovi.

Jednom ili dvaput nedjeljno prisustvovao sam kraljevom brijanju. Bilo mi je strašno gledati kako berberin, brijačem većim nego što je naša kosa, presijeca dlake na kraljevoj bradi, ali sam najzad i na to navikao. Jednom sam zamolio berberina da mi da četrdeset do pedeset dlaka koje je skinuo s kraljevog lica. Onda sam uzeo komad drveta, izbušio u njemu red rupa najmanjom iglom koju sam dobio od Glumdalklič, pa pobo dlake u te rupe. Tako sam napravio odličan češalj, koji mi je služio sve vrijeme koje sam proveo u Brobdingnagu.

Kako sam već prvih dana stekao potpuno kraljevo povjerenje, on mi je odobrio da odlazim kad hoću u njegovu dvorsku biblioteku. Dvorska biblioteka je najveća biblioteka u državi. U njoj ima preko tisuću svezaka (što za Brobdingnag znači vrlo mnogo, pošto taj narod ne voli mnogo čitati i pisati knjige) i te su sveske smještene u jednom ormanu dugačkom četiri stotine metara. Ja sam iz te biblioteke uzimao knjigu po knjigu i čitao ih, tako da sam za vrijeme svog oporavka na brobdingnaškom dvoru pročitao što je u toj zemlji napisano od pamtivjeka.

Knjige sam čitao u sobi svoje dadilje Glumdalklič. Da bih mogao čitati bez mnogo napora, dvorski stolar mi je napravio od dasaka naročite ljestvice s mnogo stepenica, dugačkih po dvadeset metara, po kojima sam mogao ići. Knjigu koju sam htio čitati naslanjala je Glumdalklič uza zid, a ispred nje je stavljala te moje ljestvice s dugačkim stepenicama. Ja sam se onda peo na najviši stepenik i išao s lijeva na desno, dok ne bih pročitao prvi red. Zatim sam

silazio stepenik niže i čitao drugi red. Tako sam silazio stepenik po stepenik, dok nisam pročitao stranu. Poslije toga sam se opet peo na najviši stepenik i počinjao čitanje druge strane. Kad bih pročitao obje strane, okretao sam list. To sam morao činiti objema rukama, jer su listovi bili teški i kruti kao naš karton, a šest do sedam metara široki i osam do devet metara visoki.

Glumdalklič me je često izvodila u šetnju van varoši. U tom cilju bio je, pored velikog sanduka u kome sam stanovao u Glumdalkličinoj sobi, sagrađen za mene još jedan manji sanduk, neka vrsta putničke sobe. Ta moja putnička soba bila je potpuno kvadratnog oblika. Na tri zida bili su prozori sa željeznim rešetkama, a na četvrtoj strani, na kojoj nije bilo prozora, bile su pričvršćene spolja dvije savijene šipke, s oba kraja zakucane za drvo. One su služile tome da lice koje me nosi u šetnju provuče ispod njih svoj kaiš, tako da mu moja putnička soba visi o pojasu.

Osim toga, na vrhu kutije bila je halka, te su ovu moju sobu mogli nositi i o prstu, kao kavez.

U toj sobi sam imao vojničku postelju i jednu viseću postelju od mreže. U ovoj drugoj sam ležao kada bih puto-
vao na konju.

17. POGLAVLJE

Kao kralj i kraljica, tako su često i dvorske dame molile moju dadilju Glumdalklič da me odnese u njihove sobe da bi se sa mnom zabavljale.

One su znale da sam moreplovac i da volim jedriti, veslati i plivati. Zato su nagovorile kraljicu da naredi da se u jednu sobu postavi jedno veliko korito preko sto metara dugačko, pedeset metara široko, a tri duboko. Zatim su poručile za mene čamac sa svom opremom, vrlo velik i lijep. Kad je sve to bilo gotovo, odvele su me u tu sobu i rekle mi da mogu u onom koritu veslati i plivati do mile volje.

Od toga dana sam vrlo često provodio čitave sate u tom svom vještačkom jezeru, a kraljica, princeze i dvorakinje su gledale šta radim. One su uživale posmatrati kako lijepo veslam. Još više su voljele da na svome čamcu razapnem jedro, a da one svojim lepezama prave vjetar pogodan za jedrenje. Poneki put nisu one mahale lepezama, već bi naredile paževima da puhaju u jedro, a ja sam pokazivao svoju vještinu u krmarenju.

Jednom mi se u tom koritu dogodila nezgoda, koja me zamalo nije stala života. Svakog trećeg dana iz korita je ispuštana ustajala i isprljana voda, a sipana svježa. Jednog dana, kad je korito punjeno, sa svježom vodom ubačena je i jedna žaba, koju niko nije primijetio. Kad su mene metnuli u čamac, ona je skočila na njega i toliko ga nagnula na jednu stranu da sam morao svom težinom pritisnuti drugu

stranu čamca da se ne bi izvrnuo. Žaba je tada uskočila u čamac i počela me preskakati. Svi su se uplašili da me ne zgnječi, ali ja sam stao pred nju i udarao je veslom sve dok nije iskočila iz čamca.

Kralj je nekoliko puta prisustvovao ovom mom izvođenju brodskih vještina, ali me je mnogo više volio slušati kako sviram.

On je mnogo volio muziku i često je na dvoru priređivao koncerte. Počeo je dovoditi i mene da ih slušam. Za mene je ta muzika bila suviše glasna. Od silne buke nisam mogao razaznati melodije. Tek kad sam se dosjetio da na svojoj sobi pozatvaram vrata i prozore, uspio sam slušati kraljev orkestar a da mi to ne bude neprijatno.

Kako sam u svojoj mladosti naučio svirati na klaviru, palo mi je na pamet da kralja malo zabavim time što ću mu odsvirati neke engleske melodije na jednom brobdingnaškom instrumentu, veoma sličnom klaviru. Ali to nije bilo lako, jer je ovaj instrument bio dvadeset metara dugačak, svaka dirka na njemu bila je široka oko trećinu metra, tako da ni s potpuno raširenim rukama nisam uspijevaao da između svojih ispruženih prstiju zahvatim više od šest dirki. Zato sam uzeo dvije velike batine i njihove debele krajeve umotao u mišju kožu da ne bih udarcima batina po dirkama kvario zvuk, a tanje krajeve sam uzeo u ruke i tako svirao. Da bih mogao batinama dohvatiti što više dirki, zamolio sam da pred klavir stave dugačku klupu, po kojoj sam trčao tamo-amo što sam brže mogao, da bih stigao do dirki u koje je trebalo da udarim. Kralj je mnogo volio slušati ovo

moje sviranje, jer su mu se dopale engleske melodije, koje su za njega bile nešto novo i neobično.

Kao što sam vrlo rado svirao kad god je kralj to poželio, tako sam se trudio da i svima ostalima priredim poneko zadovoljstvo kako bih im se odužio za prijateljstvo koje su prema meni pokazivali.

Tako sam jednom zamolio kraljičinu sobaricu da mi sačuva dlake koje ispadaju iz kraljičine kose kad se ona češlja. Kad sam nakupio dosta kose, zamolio sam dvorskog stolara da mi napravi kostur za jednu malu stolicu. Tankim šilom izbušio sam rupice u drvetu i od kraljičine kose ispleo naslon i sjedište onako kako se pletu kod nas nasloni i sjedišta na stolicama od like. Tu stolicu, koja je bila toliko velika da sam ja mogao sjesti na nju, poklonio sam kraljici kao igračku.

Ubrzo sam se izvještio u pravljenju predmeta od dlake i počeo sam od kose dvorskih dama praviti kese i razne druge sitne predmete, koje sam poklanjao damama od kojih sam dobijao kosu.

Zato što sam ih umio tako lijepo zabavljati i što sam prema svima bio ljubazan i ućtiv, svi su me na dvoru veoma zavoljeli. Čak je kralj, vidjevši da mi je često teško što se nalazim među stranim ljudima, tako različitim od mene, naredio da se na obalama obrati pažnja na sve brodove koji se pojave na vidiku. Nadao se da će se u vodama oko Brobdingnaga možda pojaviti koji brod s bićima sličnim meni i htio je, u tom slučaju, poslati vojsku da zaplijeni brod i dovede posadu u ropstvo, kako bih ja imao društvo.

Povjerio mi je jednom prilikom da bi najviše volio kad bi zarobio jednu ženu moje veličine i oženio me njome, pa da ja u njegovoj zemlji osnujem porodicu. Zahvalio sam mu se na lijepoj namjeri, ali sam se bojao da se tako nešto zaista ne dogodi. I danas sam sretan što se ta kraljevska želja nije ispunila. Bila mi je strašna pomisao da u toj zemlji ostavim potomke koji će živjeti u kavezu, kao kanarinci, i služiti ovim džinovima za razonodu. Jer, iako sam bio veoma omiljen u toj zemlji, uvijek sam se stidio svog položaja. Istina, voljeli su oni mene, ali onako kako se vole domaće životinjice. Niko u meni nije vidio čovjeka ravnog sebi. Ta sudbina, koja je meni bila tako teška i ponižavajuća, bila bi sudbina moje djece i unučića u brobdingnaškoj zemlji.

18. POGLAVLJE

Na brobdingnaškom dvoru, gdje su me svi voljeli, imao sam ipak jednog neprijatelja. To je bio kraljičin patuljak.

Taj patuljak je bio čovjek najmanjeg rasta u Brobdingnagu. Mislim da nije bio visok ni deset metara. Kad je vidio mene, stvorenje gotovo šest puta manje od sebe, počeo se prema meni ponašati nadmeno i koristiti svaku priliku kako bi pred svima istakao svoju snagu i nadmoćnost nada mnom. Kad god bismo se sreli u kraljičinom predsoblju, on bi se šepurio, ismijavao me i dobacivao mi uvredljive primjedbe.

Ja sam to u prvo vrijeme trpio, ali sam poslije počeo da se i ja drsko ponašam prema njemu. Hvalio sam se da sam jači od njega, izazivao sam ga na hrvanje i podržavao sve šale koje su s njim zbijali dvorski paževi. Tako je počelo naše neprijateljstvo. Ono je iz dana u dan bivalo sve veće, tako da je patuljak stalno tražio priliku da mi učini kakvu pakost.

Prvo mi je počeo dosađivati s muhama. Hvatao je muhe po sobi, pa je, kada bi ih dosta nahvatao, otvarao šaku pred mojim nosom i puštao ih na mene. Uživao je gledati kako se očajno borim protiv ovih gladnih insekata, koji su u Brobdingnagu velike kao naše ševe. Muhe su letjele oko mene, zujale mi oko ušiju i ja sam imao mnogo muke otjerati ih, a patuljak i svi ostali smijali su se mojim mukama, jer im je scena izgledala vrlo zabavno.

Tako je bilo sve dok se nisam dosjetio da se od muha branim svojim mačem. Kad bi koja muha počela letjeti oko moje glave, ja sam vadio mač i presijecao je u zraku. U tome sam se ubrzo veoma izvještio, tako da su na dvoru počeli čak da se dive mojoj spretnosti u ubijanju muha. Tada je patuljak prestao da mi dosađuje na taj način, ali je nastavio da mi pakosti.

Jednom tako zamalo me nije ubio u dvorskom voćnjaku, u koji me je Glumdalklič bila odnijela da bih se malo po njemu prošetao. Kad me je s jednog prozora spazio u tom voćnjaku, patuljak se iskrao iz dvora i privukao se krišom u moju blizinu, tako oprezno da ga niko nije primijetio. Kad sam se u šetnji našao ispod jedne jabuke, on je protresao drvo i jabuke su se počele otkidati s drveta i padati oko mene na zemlju. Kad sam vidio šta se događa, brzo sam se zgurio i glavu pokrio rukama, ali mi je jedna velika jabuka pala na leđa i oborila me na zemlju. Udarila me je tako da su me nekoliko dana poslije toga leđa boljela. Da mi je jabuka pala na glavu, ubila bi me na mjestu, jer su brobdingnaške jabuke velike i teške kao naše najveće bačve pune vina.

Kraljica se veoma rasrdila kad je za ovo saznala i htjela je otjerati patuljka s dvora. Tek na moju molbu smilovala se i oprostila mu. Ali, umjesto da mi zbog toga bude zahvalan, on me je samo još više omrznuo.

Nekoliko dana poslije ovoga opet se sa mnom grubo našalio.

Jednom, kad smo ručali, mene su, kao obično, postavili s mojim stočićem na veliki sto, lijevo od kraljice. Pred

kraljicu su donijeli jednu goveđu kost, jer je ona voljela jesti srž iz kostiju. Ona je uzela kost u ruku i istresla srž na svoj tanjir, a zatim vratila kost u činiju, postavivši je da stoji uspravno.

Patuljak se nalazio s nama u sobi za ručavanje. Kad je Glumdalklič u jednom trenutku otišla od stola nešto donijeti za mene, on je iskoristio tu priliku da bi se brzo popeo na klupicu na kojoj je inače stajala Glumdalklič, zgrabio me je objema rukama, stisnuo mi noge jednu uz drugu i ugurao me do preko pojasa u šupljinu one kosti.

Mora da sam izgledao vrlo bijedno i smiješno, jer su se svi zasmijali. Meni nije bilo nimalo prijatno, jer je kost bila vruća i bojao sam se da ne upadnem cio u nju i da se ne opečem. Počeo sam se očajnički batrgati, i vikao bih u pomoć da me nije bilo sramota. Srećom, kraljica je odmah vidjela da moj položaj nije samo smiješan nego i opasan, pa me je izvukla iz kosti.

I ovoga puta kraljica je htjela otjerati patuljka s dvora, ali ja sam je opet zamolio da to ne učini. Ona mi je učinila po volji, ali mu nije sasvim oprostila. Zadržala ga je na dvoru, ali je naredila da mu se opali dvadeset pet batina.

Ove batine su patuljka samo još više ozlijedile i on je čvrsto riješio osvetiti mi se.

Već sutradan, za vrijeme kraljičinog doručka, zgrabio me je opet kad se niko nije nadao i bacio me u srebrnu činiju punu mlijeka, koja je stajala nasred stola. Bacio me je tako snažno da sam upao duboko u mlijeko. Počeo sam da se davim, jer mi je tečnost bila preko glave i ušiju. Da nisam

bio odličan plivač, zlo bih prošao. Ovako sam ipak uspio isplivati na površinu, a Glumdalklič, koja je pritrčala čim je vidjela šta se događa, izvadila me je brzo iz činije.

S mene su odmah skinuli upropašteno odijelo i strpali me u krevet, a patuljka uhvatili i opet ga istukli.

Što od straha, što od toga što sam, daveći se, na silu progutao veliku količinu mlijeka, odbolovao sam jedan dan. Kad sam ustao iz kreveta, mog neprijatelja patuljka više nije bilo na dvoru. Kraljica ga je poklonila jednoj svojoj dvorskoj dami i više ga nisam vidio.

19. POGLAVLJE

Kad je pakosni patuljak uklonjen s dvora, život mi je postao mogo spokojniji. Ali to ne znači da je s njim nestala svaka opasnost po moj život. Ja sam u ovoj zemlji džinova bio tako mali i slab da mi je sa svih strana prijetila opasnost.

Najviše sam se bojao životinja, jer su bile toliko velike da sam se, kad bi me napale, teško uspijevao odbraniti od njih. Zato sam se trudio ničim ih ne razdražiti i izbjegavao sam ih kad god sam mogao. Ali su one same često kidisale na mene.

Tako je jednog jutra, kad me je Glumdalklič zajedno s mojom kutijom stavila na prozor svoje sobe, kroz otvoren prozor na mojoj kutiji uletjelo oko dvadeset zolja. Ja sam baš sjedio za svojim stolom i jeo komad nekakvog kolača s medom. Zolje su navalile na moj kolač, raznijele ga na komade i odnijele. One koje nisu došle ni do jednog komada kolača ostale su u sobi i razletjele se oko mog lica, tražeći šta bi mogle dohvatiti i pojesti. Ja sam najprije pokrio lice rukama, plašeći se njihovih žaoka. Zatim sam skupio svu hrabrost, ustao sa stolice, isukao mač i počeo njime mlatarati po zraku. Kako sam se već ranije bio izvježbao na muhama, ubio sam tako u zraku četiri zolje, a ostale su pobjegle kroz prozor.

Ubijene zolje rasporio sam i povadio im žaoke, koje su bile dugačke kao naše šivaće igle prosječne veličine. Ove

žaoke sam ostavio u ladicu i sačuvao ih, a kad sam se vratio u Englesku, poklonio sam ih jednom univerzitetskom muzeju.

Drugog nekog dana, kad sam šetao dvorskim parkom, sletio je na mene jastreb. Ja sam ga, srećom, spazio na vrijeme i sakrio se u gusto žbunje, koje me je spaslo njegovih kandži.

Ne samo jastrebovi i druge grabljivice, nego i sasvim male ptice nisu me se ni najmanje bojale. Kad sam šetao parkom, one su skakutale oko mene i tražile crve i drugu hranu po zemlji tako ravnodušno kao da ja i ne postojim. Sjećam se kako se jedan drozd čak toliko osmjelio da mi je istrgnuo iz ruke komad kolača koji mi je Glum-dalklič dala.

Kad sam pokušao uhvatiti koju od tih ptica, one su se tako hrabro branile i kljucale me po prstima da sam uvijek ja morao pobjeći s mejdana. One bi tada nastavile bezbrižno loviti crve i puževe, kao da ništa nije bilo.

Jednom sam s jednom pticom imao pravu borbu. To je bila konopljarka, koju sam pogodio kamenom i oborio na zemlju. Mislio sam da je mrtva i uzeo sam je u ruke, s namjerom da je odnesem svojoj dadilji da bih joj se pohvalio. Uto se ptica, koja je bila samo obeznanjena, osvijestila i počela me ključati, grepsti i udarati krilima tako da sam je od straha pustio i stao bježati. Jedan od dvorskih slugu, koji se nalazio u blizini, pritrčao je, dohvatio pticu i zavrnuo joj šiju. Koliko se sjećam, ova ptica je bila velika otprilike kao naš labud.

Drugom prilikom, Glumdalklič me je ostavila na mekoj travi da sjedim i razmišljam, a ona je otišla prošetati malo dalje sa svojom odgajateljicom. Vrijeme je bilo lijepo, ali se nebo iznenada natuštilo i počeo je padati tako krupan grad da su me neki komadi leda oborili na zemlju. Dok sam ležao na zemlji, zrna velika kao teniske lopte udarala su me po cijelom tijelu. Jedva sam uspio četvoronoške otpuzati do jednog drveta, ispod koga sam se sklonio. Bio sam tako izgruhan od glave do pete da deset dana nisam mogao ustati iz postelje.

Jednom sam, opet, za vrijeme šetnje upao do guše u neki krtičnjak i jedva sam se spasio da me zemlja ne zatrpa. Drugi put sam se spotakao o kućicu jednog puža i iščao nogu. O tim malim nezgodama nisam ništa pričao svojoj dadilji, da se ne bi bez potrebe uzbuđivala.

Malo veća neprijatnost dogodila mi se jednog dana s jednim psom ptičarom. Glumdalklič me je opet bila ostavila samog da sjedim u vrtu i maštam o povratku u Englesku, a ona je otišla s nekim djevojčicama igrati se. Tek što se udaljila, u vrt je ušao mali bijeli pas jednog od glavnih dvorskih baštovana i slučajno naišao na mjesto gdje sam ja ležao. Nanjušio me je, uhvatio me u čeljusti i otrčao pravo do svog gospodara. Tu me je spustio pažljivo na zemlju, mašući zadovoljno repom.

Sreća moja što je to bio dobro dresiran pas, te me je odnio u zubima a nije me ni najmanje povrijedio, čak mi ni odijelo nije pocijepao. Ali nesretni baštovan se toliko uplašio da nije znao kako mi se izviniti. Uzeo me je u ruke i

pitao me kako mi je. Ali i ja sam bio tako uplašen da dugo nisam znao što mu odgovoriti. Najzad sam se povratio i zamolio ga da me odnese na mjesto gdje me je Glumdalklič ostavila i odakle me je pas donio.

Nesretna Glumdalklič je već bila na onome mjestu i plakala je od straha koji ju je obuzeo kad me nije našla tamo gdje me je ostavila. Obradovala se kad me je vidjela živog i prekorila je baštovana što ne pazi na svoje pse.

O ovome ni baštovan, ni Glumdalklič, ni ja nismo nikome ništa rekli. Taj baštovan je i ranije uvijek bio vrlo ljubazan i dobar prema meni, pa mu nisam htio stvarati nepravilike. Nisam htio stvarati nepravilike ni svojoj maloj dadi, jer bi i ona dobila grdnju od kraljice što me nije bolje čuvala. A htio sam, osim toga, sačuvati i svoj ugled, jer bi mi se, vjerojatno, mnogi na dvoru smijali kad bi saznali za ovaj moj doživljaj.

20. POGLAVLJE

Najopasniji od svih mojih doživljaja u Brobdingnagu dogodio mi se pred kraj druge godine mog boravka u ovoj neobičnoj zemlji, na nekoliko sedmica prije nego što sam je zauvijek napustio.

Glumdalklič me je tog dana bila zaključala u svoju sobu, a ona otišla nekim poslom. Kako je bila velika vrućina, prozor njene sobe bio je otvoren, a tako isto i svi prozori i vrata na mojoj kutiji.

Sjedio sam za svojim stolom i razmišljao. Najednom sam čuo kako je nešto trupnulo u sobi. Izvirio sam na vrata i pretrnuo od straha. Ispred prozora, koji je tog trenutka preskočio, stajao je jedan ogroman majmun. Poznao sam ga. To je bio majmun jednog od kraljevih kuhara i ja sam ga već mnogo puta vidio u odjeljenjima za poslugu. On je uvijek bio na lancu, ali mu se ipak nikada nisam usudio približiti, jer sam ga se bojao zbog njegove veličine. Bio je velik, gotovo kao slon, ali vrlo živ i hitar. Uvijek sam se bojao da ne umakne s lanca i zato sam više volio da nikad ne budem u njegovoj blizini.

Kad sam ga vidio u svojoj sobi, toliko sam se uplašio da sam potpuno izgubio prisustvo duha i zaboravio sakriti se, mada sam to u svojoj kutiji mogao učiniti. Ostao sam nepomičan na vratima i gledao što majmun radi.

Čim je uskočio u sobu, on je počeo skakati po njoj lijevo-desno i ljubipitljivo zavirivati u sve njene kutove. Najzad je došao i do moje kutije.

Tek tada sam se sjetio da bi bilo najbolje da se sakrijem, i pobjegao sam s vrata. Ali je bilo kasno. Majmun me je primijetio i stao zavirivati sa svih strana u moju kutiju. Kezio se, žmirkao očima, mumlao i zagledao me s najvećom radoznalošću. Najzad je pružio šapu kroz jedan prozor, zgrabio me za kraj kaputa i izvukao napolje.

Bio sam se pomirio sa smrću, jer sam očekivao da će me majmun zgnječiti u svojoj šaci, tresnuti o pod ili strpati u usta. Ali on ništa od toga nije učinio. Samo me je pritisnuo desnom šapom na grudi, a lijevom me stao milovati, vrlo nježno, po licu. Vidio sam da, po svoj prilici, misli da sam majmunče i da mi, prema tome, neće učiniti nikakvo zlo. Zaključio sam da je najpametnije ne protiviti mu se i ostaviti ga da me tako drži i miluje dok njemu samome ne dosadi. Poslije toga će me pustiti.

On bi, možda, to najzad i učinio da iznenada nisu zaškripala vrata. Na taj zvuk on je skočio na prozor, a s prozora na oluk. Trčao je po oluku, hvatajući se za njega trima šapama, dok je četvrtom i dalje držao mene i stiskao me na grudi. Tako je došao na krov, gdje se zaustavio.

U trenutku kad me je iznosio kroz prozor, čuo sam na pragu sobe vrisak svoje male dadilje. Jadna djevojčica vidjela je kako me majmun nosi i pojurila je kao bez duše kroz hodnike dvorca, pozivajući u pomoć.

Cio dvorac se uzbunio. Sluge su trčale po ljestvice, a svi stanovnici dvorca istrčali su u dvorište. Ubrzo su stotine ljudi stajali u dvorištu i gledali majmuna i mene na krovu.

Majmun se tu osjećao sasvim sigurnim. Sjedio je mirno na ivici krova, držao me je jednom prednjom šapom kao dijete, a drugom mi trpao u usta neko jelo koje je vadio iz svoje gubice da bi me nahranio. Ja sam se gadio ovog jela i ispljunuo sam ga, ali me je majmun stao šamarati šapom, kao što bi udarao neposlušno majmunče, i kljukao me i dalje.

Gledaoci iz dvorišta nisu mogli uzdržati se a ne nasmiјati se ovom prizoru. To me je uvrijedilo, iako sada, kad pomislim na to, vidim da nisam imao pravo zamjerati im. Svakom drugom, osim meni, taj prizor je, zaista, morao biti smiješan.

Nekoliko njih iz gomile počeli su bacati kamenje na krov ne bi li tako natjerali majmuna da siđe. Ali to je odmah zabranjeno, jer se neko sjetio da bi neki kamen mogao pogoditi mene i tako me ubiti. Osim toga, da je neka kame-nica pogodila čak i majmuna, on bi me, možda, od straha ili bola ispustio, i ja bih s onolike visine sletio na kamene ploče u dvorištu i razbio se.

Nešto kasnije prislonile su sluge uza zid ljestvice i nekoliko ljudi se popelo na krov. Kad je majmun vidio da će ga uhvatiti, spustio me je na krov i pobjegao.

Ležao sam nekoliko minuta na jednom crijepu, na tri stotine metara od tla, očekujući svakog časa da ću skliznuti nadalje ili da me vjetar otpuha. Ali jedan hrabar momak-džin uspio je, održavajući s teškom mukom ravnotežu na krovu, popeti se do mene, strpati me u džep kaputa i spustiti me zdravog i čitavog na tlo.

Bio sam tako izgnječen šapom one životinje da sam četrnaest dana odležao u postelji. Sve to vrijeme, svakog dana su me posjećivali kralj, kraljica i ostali prijatelji s dvora i raspitivali se za moje zdravlje. Da se ovako nešto ne bi ponovilo, izdato je strogo naređenje da na dvoru niko više ne smije držati majmune.

Kad sam ozdravio i došao pred kralja, on me je, smijući se, zapitao kako sam se osjećao u majmunovoj šapi i šta bih radio da mi se ovako nešto dogodilo u mojoj otadžbini. Odgovorio sam mu da kod nas mena tolikih majmuna i da bih s tucetom onih kakvi se kod nas viđaju izišao na kraj.

Da kralj ne bi ostao u uvjerenju da sam kukavica, dodao sam kako se, kad je ovaj majmun ušao u moju sobu, nisam sjetio izvaditi svoj mač. Da mi je to palo na um, tvrdio sam, natjerao bih ga u bjekstvo.

Ali ovaj moj odgovor izazvao je kod kralja samo smijeh, koji se prenio i na njegove pratiocice. A kad su kraljici i njenim damama ispričali što sam rekao, i one su se samo slatko smijale.

21. POGLAVLJE

U brodingnaškoj zemlji proveo sam pune dvije godine.

Na početku treće godine kralj i kraljica su riješili provesti ljeto na južnom primorju svoje kraljevine. Povelili su i moju dadilju i mene.

Glumdalklič me je, kao i obično, nosila u mojoj putničkoj sobi, vrlo udobnoj kutiji, u kojoj sam se osjećao veoma prijatno. Pored prozora i vrata, probušeno je na ovoj mojoj sobi još jedno prozorče na krovu, kroz koje mi je u sobu ulazio čist zrak i kad su svi ostali prozori bili zatvoreni. To prozorče se otvaralo i zatvaralo iznutra jednim drvenim poklopcem.

Kad smo stigli u Flanflasnik, kraljev dvorac na primorju, Glumdalklič se razboljela i liječnici su joj zabranili izlazak iz sobe, te sam i ja morao provesti nekoliko dana zatvoren s njom.

Ali ja sam htio vidjeti more, u kome sam gledao svoju jedinu nadu za spas. Kako sam i ja bio malo nazebao, uvjerio sam svoju dadilju da mi sobni zrak samo škodi i molio je da me pošalje malo na sunce i morski zrak, koji će mi dobro činiti. Glumdalklič se bojala da me povjeri nekome ko neće paziti na mene onako kao što ona pazi, ali je najzad ipak pristala pustiti me s jednim pažem, za koga je znala da me voli. Kad me je paž ponio iz sobe, briznula je u plač, kao da je slutila šta će se dogoditi.

Paž me je odnio na pola sata hoda od dvorca do jednog lijepog mjesta na morskoj obali. Zamolio sam ga da me tu spusti na zemlju. Izišao sam iz kutije i dugo gledao more. Bio sam tužan, jer sam razmišljao o svojoj otadžbini, koja se nalazila negdje daleko preko mora. Ali ubrzo sam se umorio i vratio se u sobu. Rekao sam pažu da želim prileći. On je onda pozatvarao sve prozore na kutiji i priklopio daske na njima, što je činio kad god sam polazio na počinak, da mi svjetlost ne bi smetala. Ja sam se izvalio u krevet i zaspao.

Iz sna me je trgao jak potres, koji me umalo nije izbacio iz postelje. U isto vrijeme sam osjetio kako se moja kutija velikom brzinom penje u zrak. Oslušnuo sam i razaznao nekakav šum klepetanja krila neke velike ptice. Otvorio sam ono prozorče na krovu i iznad svoje kutije ugledao jednu ogromnu ptičiju glavu. Brzo sam zatvorio prozorče iznad sebe. Bio sam prestravljen, jer sam shvatio što se sa mnom zbiva.

Onaj paž mora da se malo udaljio od moje kutije, smatrajući da mi ne prijete nikakva opasnost, ali je odnekud doletio orao, uhvatio kljunom konopac na vrhu kutije i ponio kutiju uvis.

Nisam znao da li letimo iznad zemlje ili iznad mora. Ako me orao ispusti dok letimo iznad zemlje, razmrskat ću se zajedno s kutijom. Ako letimo iznad mora, kutija će možda ostati da pliva po moru, jer je od dasaka. Ako me ne pusti da padnem dolje, nego me odnese na neku stijenu, najgore ću proći, jer će me tada orao izvaditi iz kutije i pojesti, pošto me je sigurno namirisao kroz dasku.

Dok sam tako razmišljao, kutija je počela da se trese tako jako da sam se morao uhvatiti za sto koji je bio zakucan za pod da ne bih letio iz jednog kraja sobe u drugi i udarao se o zidove. Lepetanje orlovih krila čulo se sve jače, kutija se sve više drmusala, i ja sam, po nekim šumovima, zaključio da se iznad mene vodi divlja borba, vjerojatno između orla koji me je nosio i nekih drugih ptica.

Najednom sam osjetio kako letim nadolje nevjerovatnom brzinom, od koje sam izgubio dah. Zatim sam opet osjetio jak potres i čuo pljusak vode. Znači, pao sam u more!

Još neko vrijeme kutija je išla naniže, onda se malo zaustavila, pa se opet počela penjati. Pao sam s takve visine da je kutija najprije potonula duboko u more, a poslije opet izišla na površinu vode. Na moju veliku sreću, stolar koji je pravio ovu kutiju bio je savjestan zanatlija. Ne samo što se kutija nije razbila kad je svom silinom udarila o vodu, nego ni kap vode nije prodrla u nju.

Sjedio sam neko vrijeme mirno na svom krevetu i osluškivao. Po šumu koji su proizvodili morski talasi, zapljuskujući zidove moje kutije, zaključio sam da se kutija dopola nalazi u vodi, a da samo njena gornja polovina viri iznad vodene površine. Kako je u sobici bilo potpuno tamno i zagušljivo, nisam mogao dugo izdržati tako zatvoren.

Najzad sam se osmjelio i otvorio ono prozorče na krovu.

Morski zrak me je malo osvježio. Sjeo sam opet na svoju postelju i počeo razmišljati.

Koliko sam se tada želio vratiti svojoj maloј dadilji! Jadna Glumdalklič! Šta li će ona, koja me je toliko voljela,

reći kad joj kažu da sam iščezao? I kakva će sada biti njena sudbina? Možda će kraljica, ljuta na Glumdalklič što me je povjerila pažu, vratiti djevojčicu njenom ocu, gdje će mojoj dadilji biti mnogo gore nego na dvoru? Ili će joj, možda, oprostiti i ostaviti je na dvoru? Ipak će kraljica učiniti ovo drugo, jer znam da je zavoljela ovu pametnu i dobru djevojčicu. Ta pomisao me je malo utješila i ja sam počeo razmišljati i o svojoj sudbini.

Što će sad biti sa mnom? Ako moja kutija prođe kraj kakvog broda, bit ću spašen. Ali ako danima ovako putujem a niko ne spazi kutiju i ne spasi me, onda sam propao, jer u kutiji nema hrane ni za jedan dan.

Iako je moja nada u spasenje bila mala, htio sam učiniti sve što je do mene da to spasenje omogućim. Za kraj štapa, koji sam obično sa sobom nosio, vezao sam džepnu maramicu i proturio sam tu bijelu zastavicu kroz onaj otvor na krovu. Zatim sam legao na postelju i predao se sudbini.

22. POGLAVLJE

Moja putnička soba dugo se ravnomjerno ljuljala lijevo-desno, gonjena talasima, i oko nje se čuo samo šum vode. Ali najednom sam čuo kao neko struganje s one strane kutije gdje su se nalazile željezne šipke, pomoću kojih su oni u Brodningnagu pričvršćavali za pojas kutiju kad su me nosili u šetnju. Nekoliko minuta trajalo je to struganje, a zatim sam osjetio kako kutija plovi kroz vodu i po njenim trzajima izgledalo mi je kao da je nešto vuče u onom pravcu gdje se nalaze šipke na njenom vanjskom zidu.

Ovo mi je ulilo nešto nade u spasenje. Skočio sam radošno s postelje, dohvatio onaj štap koji sam bio proturio kroz otvor na krovu i počeo mahati zastavicom. U isto vrijeme sam iz sveg grla vikao u pomoć.

Niko mi nije odgovorio, ali sam osjetio da je moja soba, i to ona njena strana na kojoj sam ranije čuo struganje, udarila u nešto tvrdo. Poslije toga sam razgovjetno čuo kako nekakav konopac struže o halku na krovu kutije i ubrzo osjetio kako se kutija postepeno kreće nagore.

Opet sam razmahnuo zastavicom i povikao što sam glasnije mogao. Odgovorio mi je žagor ljudskih glasova. Zaplakao sam od radosti.

Poslije nekoliko minuta čuo sam zvukove koji su dopirali sa krova moje kutije a što me je podsjećalo na bat ljudskih koraka, zatim jedan snažan glas, koji mi je doviknuo na engleskom:

– Ako ima nekog unutra, neka se javi!

– Ima! – odgovorio sam. – Ja sam Englez, koji je na neobičan način dospio u ovu tamnicu. Spasite me!

– Ne bojte se! – rekao je na to glas s vana. – Vaša kućica je privezana za naš brod. Sada će sići jedan mornar sa alatima i proširiti onu rupu na krovu, da biste se kroz nju mogli izvući.

– To nije potrebno – odgovorio sam. – Mislim da je mnogo prostije da prometnete prst kroz halku na krovu i da me odnesete zajedno s mojom sobom u kapetanovu kabinu i spustite na njegov sto. Tamo ću već sam izići iz sobe.

Glas s vana nije mi na ovo ništa odgovorio. Nastalo je malo ćutanje, poslije čega sam opet čuo žagor nekih udaljenih glasova i smijeh. Tek sam kasnije shvatio šta je to značilo. Na brodu nisu bili džinovi, kao što sam mislio, nego ljudi kao i ja, i moj neobični odgovor ih je iznenadio i zbunio. Pomislili su da sam lud.

Mornar sa alatima sišao je poslije nekoliko minuta i proširio otvor na krovu. Kroz njega su spustili ljestvice do poda moje sobe, a ja sam se uspeo uz njih i izišao na krov. Tu su me mornari prihvatili u naručje i prenijeli na brod, jer sam bio toliko uzbuđen da nisam imao snage da sam koračam.

Kad su me popeli na brod, dugo se nisam mogao pribrati. Sa čuđenjem sam posmatrao lađu i mornare. Predmeti su mi izgledali kao igračke, a ljudi kao kepeci. Osjećao sam se kao da sam opet upao među Liliputance.

Kapetan tog broda, Tomas Vilkot, blag i ljubazan čovjek, uveo me je u svoju kabinu, dao mi je čašu vina da se

okrijepim, položio me na svoju postelju i posavjetovao da se ispravam i odmorim.

To sam i učinio. Ali, prije nego što ću zaspati, obratio sam kapetanu pažnju na to da se u mojoj sobi nalazi lijep namještaj, koji je vrijedno vidjeti, i da su zidovi sobe obloženi skupocjenom svilom. Molio sam ga da naredi da se moj kovčeg donese u njegovu kabinu, gdje ću ga ja otvoriti i pokazati što sve imam u njemu.

Slušajući me, kapetan je bio uvjeren da sam od umora i pretrpljene nesreće pomjerio pameću. Umirio me je, obećavši mi da će mi učiniti po želji, ustvari, naredio je mornarima da siđu i isprazne moju sobu, a kovčeg puste da ga odnese voda.

Kapetan i mornari posmatrali su radoznalo predmete koje su izvadili iz kovčega i nikako nisu mogli sebi objasniti kako sam ja dospio u kovčeg i otkuda sam uopće došao. Dok su oni razgovarali o tome, ja sam spavao dubokim snom.

Probudio sam se oko osam časova uveče. Bio sam odmoran i raspoložen. Kad je kapetan primijetio da sam buđan, ušao je kod mene u kabinu, pitao me kako se osjećam i pozvao me da s njim večeram. Jeo sam s neobičnim apetitom i razgovarao s kapetanom o beznačajnim stvarima. On me nije smio pitati o mojim doživljajima, jer je još uvijek pomalo vjerovao da sam lud, iako sam ovog puta govorio sasvim razborito. Zato sam ja njega zamolio da ispriča kako me je spasio.

– To je bio sasvim neobičan slučaj – rekao je kapetan.
– Bilo je oko dvanaest časova, kad sam slučajno na vidiku

spazio vaš kovčeg. Pomislio sam od njega da je kakva lađica. Kako je nama na brodu ponestalo dvopeka, naredio sam krmanošu da pođe u pravcu te lađice, da bismo s nje uzeli malo dvopeka ako njen kapetan bude pristao prodati nam ga. Kad smo se približili vašem kovčegu, vidio sam da sam se prevario i naredio sam da se naš brod zaustavi, a onda sam u jednom čamcu poslao nekoliko mornara da vide šta to pliva po vodi. Uskoro se čamac vratio i zgranuti mornari su mi ispričali da ono nije ni brod ni čamac, nego kuća koja plovi po vodi. Ja sam im se smijao i nisam htio povjerovati, nego sam pošao vidjeti u čemu je stvar. Došao sam do vašeg kovčega, oplovio ga nekoliko puta, vidio da ima prozore i vrata i spazio, s jedne strane, dvije željezne poluge. Poslao sam mornare da za te poluge zavežu užad, i tako smo dovukli vaš kovčeg do broda. Zatim smo provukli drugo uže kroz halku na krovu kovčega i htjeli dići kovčeg na palubu. Od toga smo morali odustati, jer je kovčeg bio suviše težak. Onda sam lično sišao na krov vaše kućice da vidim ima li koga u njoj. Ostalo znate.

Ja sam pažljivo slušao kapetanovu priču, a kad je prestao govoriti, zapitao sam ga:

– A da li ste vi ili neki od mornara zapazili za sve to vrijeme negdje u blizini kakvu džinovsku pticu?

– Nekakve ptice smo vidjeli – odgovorio je kapetan. – Jedan mornar skrenuo mi je pažnju na tri orla koji su letjeli ka sjeveru, ali ti orlovi nisu bili veći od običnih orlova.

Meni je bilo jasno da su to bili orao koji me je nosio i dvije ptice koje su ga napale, ali su letjele tako daleko da su

ovim ljudima izgledale manje nego što jesu. To nisam htio kazati kapetanu, jer bi on opet pomislio da sam lud. Upitao sam ga samo koliko on računa da smo udaljeni od kopna.

– Otrprilike sto morskih milja – odgovorio je.

– To je nemoguće! – uzviknuo sam. – Mora da smo mnogo bliže, jer sam ja letio najviše dva sata prije nego što sam pao u vodu!

Ova moja neoprezna primjedba učinila je da je kapetan opet posumnjao u moju zdravu pamet. Posavjetovao me je da ponovo legnem i da se još malo odmorim. Kad sam se počeo braniti i dokazivati da sam pri čistoj svijesti, on se naljutio.

– Onda znači – rekao je strogo – da se pravite ludi. Možda na savjesti imate nekakav težak zločin, zbog koga su vas za kaznu zatvorili u kovčeg i bacili u more. U svakom slučaju, sve ste mi sumnjiviji. U najbližem pristaništu ću vas iskrcati na obalu, pa radite što znate. Neću voditi hrđavog čovjeka na svom brodu.

Bilo mi je žao što kapetan ovako misli o meni. Riješio sam zato da mu potanko ispričam sve što mi se dogodilo od dana kad sam napustio Englesku. Zamolio sam ga da me strpljivo sasluša i počeo sam pričati.

Ma koliko moja priča bila neobična, govorio sam tako iskreno da je kapetan najzad povjerovao da su moje tvrdnje istinite. Da bih ga potpuno ubijedio, zamolio sam ga da naredi da mi donesu sanduk koji je nađen u mojoj sobi, a čiji se ključ nalazio u mom džepu. Kad je to učinjeno, izvadio sam iz sanduka češalj napravljen od dlaka kraljeve bra-

de, jedan kraljičin nokat, zbirku šivaćih igala, četiri žaoke koje sam izvadio iz ubijenih zolja, nekoliko dlaka kraljičine kose, jedan zlatni prsten koji mi je kraljica poklonila i zub jednog od dvorskih slugu, i sve sam to pokazao kapetanu. Najzad sam mu obratio pažnju i na svoje čakšire, napravljene od mišje kože. Kad je sve to vidio, kapetan mi je morao povjerovati.

U znak zahvalnosti što me je spasio, ponudio sam kapetanu na poklon kraljičin zlatan prsten. Taj prsten skinula je jednom kraljica sa svog malog prsta i nabacila mi ga na vrat kao ogrlicu. Kapetan ga nije htio primiti, jer je bio vrlo skupocjen i predstavljao je, takoreći, sve moje bogatstvo. Poslije dužeg navaljivanja pristao je primiti samo zub dvorskog slugu, koji ga je ispunjavao pravim divljenjem, jer je bio trideset centimetara dugačak i imao je oko osam centimetara u prečniku.

Kapetan se sada s velikim interesovanjem raspitivao o zemlji Brobdingnagu i o njenim stanovnicima. Između ostalog, upitao me je da li su Brobdingnačani nagluhi, jer je primijetio da vičem kad govorim. Odgovorio sam mu kroz smijeh da sam naučio tako govoriti kako bi me džinovi bolje razumjeli, jer su njihove uši bile suviše udaljene od mojih usta. Govorio sam džinovima onako kako bih dovikivao čovjeku koji se nalazi na vrhu kakvog zvonika, izuzev kad bi me uzeli u ruku i stavili na sto. Osim toga, priznao sam kapetanu da mi je govor njegov i njegovih mornara smiješan, jer mi se čini da ne govore prirodno, nego stalno samo nešto šapuću.

Poslije devet mjeseci putovanja, 3. juna 1706. godine stigli smo u englesko пристаниšte Dauns. Kapetan nije htio pristati da mu se nekim novim poklonom odužim za vožnju na njegovom brodu, već me je sa svim mojim stvarima iskrcao na obalu. Čak mi je pozajmio pet šilinga gotovog novca da bih mogao platiti put do svoje kuće u Redrifu. Rastali smo se vrlo srdačno i on mi je obećao da će me uskoro posjetiti.

U Engleskoj se još dugo nisam mogao privići na izgled ljudi kao što sam ja. Ljudi, životinje, drveće, kuće – sve mi je izgledalo tako malo da sam imao utisak kao da šetam ulicama liliputanske prijestonice Mildenda. Jednom sam čak, kad su ispred mene na drum izašla neka volovska kola, povikao seljacima iz sveg glasa:

– Sklanjajte mi se s puta da vas ne zgazim!

Seljaci su se naljutili na moj bezobrazluk i zamalo me nisu pretukli.

Kad sam došao svojoj rodbini u kuću i sluga otvorio vrata preda mnom, pogrbio sam se od straha da ne udarim glavom o dasku iznad vrata. Gledao sam na rođake s visine, kao da su patuljci, a ja džin. Naprezao sam pogled da bih ih mogao bolje vidjeti, približavao sam uho njihovim ustima da bih bolje čuo njihov glas i vikao sam kad sam im govorio. Ukratko, ponašao sam se tako čudno da su i oni povjerovali da sam skrenuo pameću.

Kad sam im ispričao što sam doživio u Brobdingnagu, nisu mi povjerovali. Ni predmeti koje sam donio iz te zemlje nisu ih ubijedili; a nisam više imao onaj zub, čija bi veličina morala dokazati im da govorim istinu.

Kad sam poslije nekoliko mjeseci htio opet na more, moji rođaci mi to nisu dopustili, jer su smatrali da putovanje suviše štetno utiče na moj razum. Oni me još danas smatraju ludim i smatrat će me takvim do kraja života.

